

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 17.4.2018
COM(2018) 209 final

2018/0103 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä, asetuksen (EY)
N:o 1907/2006 liitteen XVII muuttamisesta ja räjähteiden lähtöaineiden markkinoille
saattamisesta ja käytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 98/2013 kumoamisesta**

{SWD(2018) 104 final} - {SWD(2018) 105 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Räjähteiden lähtöaineet ovat kemiallisia aineita, joita voidaan käyttää laillisiin tarkoituksiin, mutta niitä voidaan käyttää myös väärin omatekoisten räjähteiden valmistamiseen. Räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetulla asetuksella (EU) N:o 98/2013¹ (jäljempänä 'asetus') rajoitetaan yleisön mahdollisuuksia hankkia, tuoda, pitää hallussa ja käyttää tiettyjä räjähteiden lähtöaineita ja vahvistetaan säännöt, jotka koskevat epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista, jotta voidaan estää räjähteiden laiton valmistus.

Sen jälkeen kun asetus tuli voimaan 1. maaliskuuta 2013², markkinoilla saatavilla olevien, yleiseen kulutukseen tarkoitettujen räjähteiden lähtöaineiden määrä on laskenut. Jäsenvaltiot ovat myös raportoineet, että ilmoitukset epäilyttävistä liiketoimista, katoamisista ja varkauksista ovat lisääntyneet. Tästä huolimatta räjähteiden lähtöaineita käytetään edelleen räjähteiden laittomaan valmistukseen. Tällaisia kotitekoisia räjähteitä on käytetty useimmissa EU:n alueella tehdyissä terrori-iskuissa, kuten Madridissa vuonna 2004, Lontoossa vuonna 2005, Pariisissa vuonna 2015, Brysselissä vuonna 2016 sekä Manchesterissä ja Parsons Greenissä vuonna 2017. Viime vuosikymmeninä valtaosa iskujen uhreista on joutunut juuri kotitekoisilla räjähteillä toteutettujen iskujen kohteeksi.

Asetuksella pyritään luomaan tasapuoliset edellytykset kaikille asianomaisille yrityksille asettamalla rajoituksia ja valvontatoimia unionin tasolla. Tavoite on tosin saavutettu vain osittain, sillä asetuksessa sallitaan eritasoiset rajoitukset eri jäsenvaltioissa. Tällä ei voida varmistaa mahdollisimman suurta talouden toimijoita koskevaa yhdenmukaisuutta. Asetuksella ei myöskään taata riittävää turvallisuustasoa väestölle. Joidenkin raporttien mukaan rikolliset yrittävät hankkia räjähteiden lähtöaineita sellaisista jäsenvaltioista, joissa rajoitukset ovat lievempiä, tai verkossa, jolloin asetusta ei aina sovelleta.

Nykyiset rajoitukset ja valvontatoimet ovat osoittautuneet riittämättömiksi estämään kotitekoisten räjähteiden valmistusta. Esimerkiksi liiketoimien rekisteröintivaatimus ei estä rikollisia hankkimasta räjähteiden lähtöaineita tai ehkäise tällaista toimintaa. Myös oikeushenkilöt voivat hankkia sellaisia räjähteiden lähtöaineita, joihin niillä ei ammattikäytön vuoksi ole tarvetta. Asetuksen voimaantulon jälkeen uhka on myös muuttunut. Terroristit käyttävät uusia keinoja ja kehittävät uusia valmistusohjeita ja pommien valmistustekniikoita, joilla pyritään ainakin osittain kiertämään nykyiset rajoitukset ja valvontatoimet.

Asetuksessa ei myöskään ole säännöksiä, joilla helpotetaan sen noudattamista ja täytäntöönpanoa. Tämä johtaa useisiin toimitusketjun systeemiin puutteisiin: kaikki toimijat eivät tunne asetuksen mukaisia velvoitteita, eivätkä kaikki talouden toimijat tee tarkastuksia niiden noudattamisen varmistamiseksi. Tarkastuksia ei myöskään toteuteta järjestelmällisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Monet asetuksessa asetetut velvoitteet, mukaan lukien ne, joilla pyritään varmistamaan tiedonkulku toimitusketjussa, eivät ole tarpeeksi selkeitä. Tällä asetusehdotuksella pyritään puuttumaan edellä esitettyihin ongelmiin vahvistamalla ja selkeyttämällä asetusta. Samalla komissio jatkaa lainsäädäntötyön ohella muuta työtä, jolla pyritään vähentämään räjähteiden lähtöaineiden väärinkäyttöä ja poistamaan tällaisten aineiden vapaan liikkuvuuden esteet sisämarkkinoilla, etenkin jatkamalla lähtöaineita

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 98/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä (EUVL L 39, 9.2.2013, s. 1).

² Asetusta alettiin soveltaa 2. syyskuuta 2014.

käsittelevässä pysyvässä komiteassa tehtyä työtä sekä täydentämällä ja päivittämällä ohjeita asetuksessa säädetyn mukaisesti.

Tämä aloite on osa sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaa REFIT-ohjelmaa. REFIT-foorumin lausunnossa vahvistettiin edellä mainitut asetuksen erilaisesta soveltamisesta johtuvat ongelmat ja ehdotettiin, että tarkasteltaisiin mahdollisuuksia varmistaa asetuksen yhdenmukainen soveltaminen etenkin asettamalla yhteiset edellytykset ja perusteet luvulle ja selkeyttämällä toimitusketjun toimijoita koskevia vaatimuksia.

• Ehdotuksen institutionaalinen tausta

Markkinoilla olevien räjähteiden lähtöaineiden saatavuuden sääntely määritettiin poliittiseksi painopisteeksi EU:n vuoden 2008 toimintasuunnitelmassa räjähdeturvallisuuden parantamiseksi³. Toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen Euroopan komissio perusti lähtöaineita käsittelevän pysyvän komitean, joka on jäsenvaltioiden viranomaisista sekä kemianteollisuuden ja vähittäiskaupan sidosryhmien edustajista koostuva asiantuntijaryhmä. Lähtöaineita käsittelevän pysyvän komitean suositusten ja mahdollisten vaihtoehtojen vaikutustenarvioinnin⁴ perusteella komissio antoi ehdotuksen asetukseksi räjähteiden lähtöaineista⁵ vuonna 2010. Asetus (EU) N:o 98/2013 ('asetus') räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annettiin 15. tammikuuta 2013.

Tällaisten rajoitusten ja valvontatoimien merkitystä terroristiverkostojen toiminnan häiritsemiseksi vaikeuttamalla kohteisiin hyökkäämistä sekä vaarallisten aineiden saantia ja käyttöä korostettiin jälleen Euroopan turvallisuusagendassa⁶, jonka komissio hyväksyi huhtikuussa 2015.

Pariisissa 13. marraskuuta 2015 ja Brysselissä 22. maaliskuuta 2016 tehtyjen iskujen jälkeen komissio korosti toimintasuunnitelmassa ampuma-aseiden ja räjähteiden laittoman kaupan ja käytön torjumiseksi⁷ sekä Euroopan turvallisuusagendan valjastamista terrorismin torjuntaan koskevassa tiedonannossa⁸, että räjähteiden lähtöaineita on edelleen saatavilla liian helposti ja nykyistä valvontaa olisi tehostettava.

Komissio antoi helmikuussa 2017 kertomuksen⁹ asetuksen soveltamisesta. Kertomuksessa tuotiin esiin useita haasteita, joita jäsenvaltiot ja toimitusketju kohtaavat asetuksen täytäntöönpanossa, sekä tarve parantaa rajoitusten ja valvontatoimien täytäntöönpanoon osallistuvien valmiuksia. Kertomuksessa tuotiin myös esiin lainsäädännön rajoituksia, jotka liittyvät toimitusketjun toimijoiden tietoisuuteen sekä järjestelmien erilaisuuteen eri EU-

³ Euroopan unionin neuvosto: Euroopan unionin toimintasuunnitelma räjähdeturvallisuuden parantamiseksi, 8109/08.

⁴ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja: Vaikutustenarviointi, joka liittyy ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä, SEC(2010) 1041 lopullinen, 20.9.2010.

⁵ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä, COM(2010) 0473 final, 20.9.2010.

⁶ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan turvallisuusagenda, COM (2015) 185 final, 30.4.2015.

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Euroopan turvallisuusagendan täytäntöönpano: EU:n toimintasuunnitelma ampuma-aseiden ja räjähteiden laittoman kaupan ja käytön torjumiseksi, COM(2015) 624 final, 2.12.2015.

⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle – Euroopan turvallisuusagendan valjastaminen terrorismin torjuntaan ja toimivan ja todellisen turvallisuusunionin perustamisen valmisteluun, COM(2016) 230 final, 20.4.2016.

⁹ Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 98/2013 soveltamisesta ja sen mukaisesti siirretystä säädösvallasta, COM(2017) 103 final, 28.2.2017.

maissa, mikä aiheuttaa huomattavia turvallisuuspuutteita ja haasteita eri puolilla EU:ta liiketoimintaa harjoittaville toimitusketjun toimijoille.

Komission suositus välittömistä toimenpiteistä räjähteiden lähtöaineiden väärinkäytön estämiseksi¹⁰ hyväksyttiin lokakuussa 2017. Jäsenvaltioita kehoitettiin toteuttamaan kaikki tarvittavat voimassa olevan asetuksen mukaiset toimenpiteet, joilla estetään terroristeja hankkimasta rajoitettuja aineita, ja arvioimaan tarkkaan niiden perustamat kielto- lupa- tai rekisteröintijärjestelmät.

Euroopan unionin neuvosto pani tyytyväisenä merkille 7. joulukuuta 2017 annetun suosituksen ja kehotti jäsenvaltioita rajoittamaan yleisön mahdollisuuksia hankkia räjähteiden lähtöaineita¹¹. Myös Euroopan parlamentti ilmaisi huolensa aseiden ja räjähteiden lähtöaineiden laajasta saatavuudesta piilotetuissa verkoissa sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden yhä tiiviimmistä yhteyksistä¹².

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Aineita ja seoksia, joita voidaan käyttää laittomien räjähteiden valmistukseen, säännellään myös monissa muissa EU:n säädöksissä. Näillä säädöksillä, kuten tällä ehdotuksella, pyritään varmistamaan sisämarkkinoiden toiminta. Niillä kaikilla on myös toinen tavoite, joka liittyy tavallisesti kansanterveyteen, käsittelyn turvallisuuteen ja ympäristöön. Tämän asetusehdotuksen toissijainen tavoite on sitä vastoin turvallisuuspainotteinen, toisin sanoen räjähteiden laittoman valmistuksen havaitseminen ja estäminen.

Turvallisuussyistä annettuja kemiallisia aineita koskevia rajoituksia on myös asetuksessa (EU) N:o 1259/2013¹³ ja asetuksessa (EY) N:o 273/2004¹⁴, joista ensin mainittu koskee EU:n ja kolmansien maiden välistä huumausaineiden lähtöaineiden kauppaa ja jälkimmäinen niiden kauppaa EU:n sisällä. Useita räjähteiden lähtöaineita voidaan käyttää myös huumausaineiden lähtöaineina. Lisäksi neuvoston asetuksessa (EY) N:o 428/2009¹⁵ vahvistetaan unionin yhteiset valvontasäännöt ja unionin yhteinen kaksikäyttötuotteiden luettelo, joka käsittää myös joitakin räjähteiden lähtöaineita.

Aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetussa asetuksessa (EY) N:o 1272/2008¹⁶ (CLP-asetus) vahvistetaan koko EU:n kattavat kriteerit sen määrittämiseksi, onko jokin Euroopassa valmistettu tai Euroopan markkinoille tuotu kemiallinen aine tai seos luokiteltava vaaralliseksi, jotta voitaisiin varmistaa ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun

¹⁰ Komission suositus välittömistä toimenpiteistä räjähteiden lähtöaineiden väärinkäytön estämiseksi, C(2017) 6950 final, 18.10.2017.

¹¹ Neuvoston päätelmät Euroopan unionin toimien tehostamisesta CBRN-riskeihin puuttumiseksi, räjähteiden lähtöaineiden saatavuuden vähentämisestä ja julkisten tilojen suojelemisesta, 15648/17.

¹² Euroopan parlamentin päätöslauselma 3. lokakuuta 2017 kyberrikollisuuden torjunnasta (2017/2068(INI)).

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1259/2013, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, yhteisön ja kolmansien maiden välisen huumausaineiden lähtöaineiden kaupan valvontaa koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 111/2005 muuttamisesta (EUVL L 330, 10.12.2013, s. 30).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 273/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, huumausaineiden lähtöaineista (EUVL L 47, 18.2.2004, s. 1).

¹⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009, annettu 5 päivänä toukokuuta 2009, kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

korkean taso. Toimittajien on tiedotettava tällaisten aineiden ja seosten vaaroista asiakkailleen, kuluttajat mukaan lukien. Yleisin tapa viestittää vaaroista on ilmoittaa niistä merkinnällä aineen tai seoksen pakkauksessa, mutta tähän tarkoitukseen käytetään myös käyttöturvallisuustiedotetta, joka toimitetaan toimitusketjun loppupään toimijoille.

Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annetussa asetuksessa (EY) N:o 1907/2006¹⁷ käsitellään kansanterveys-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohtia, ja siihen sisältyy kemiallisten aineiden rekisteröintimenettely ja rajoituksia, jotka koskevat tiettyjen vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä. Näihin aineisiin kuuluu räjähteiden lähtöaine ammoniumnitraatti. Lannoitteista annetussa asetuksessa (EY) N:o 2003/2003¹⁸ vahvistetaan tarkat säännöt ammoniumnitraattilannoitteita koskevista turvallisuus- ja valvontatoimenpiteistä.

Tässä asetusehdotuksessa ei edellytetä kemiallisten aineiden aiempaa rekisteröintiä tai luokittelua. Ehdotuksen lähtökohtana on, että kaikki kemialliset aineet voidaan asettaa (myös yleisön) saataville, ellei tässä asetuksessa (tai muussa unionin lainsäädännössä) toisin säädetä (ks. 4 artikla).

Siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu direktiivi 2014/28/EU¹⁹ koskee räjähteitä, kun taas tämä asetusehdotus koskee räjähteiden lähtöaineita eli aineita, joita voidaan käyttää räjähteiden laittomaan valmistukseen. Tämä asetusehdotus ei kata pyroteknisiä tuotteita. Niiden saataville asettamista säännellään pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetussa direktiivissä 2013/29/EU²⁰, jossa luokitellaan pyrotekniset tuotteet niiden käytön taikka käyttötarkoituksen ja vaaratason mukaan. Suuren vaaran aiheuttavien iletulitusvälineiden luokkaan (F4) kuuluvat pelkästään asiantuntijoiden käyttöön tarkoitetut tuotteet.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tällä ehdotuksella täydennetään EU:n vuoden 2017 toimintasuunnitelmaa toimintavalmiuden parantamiseksi kemialliseen, biologiseen sekä säteily- ja ydinturvallisuuteen liittyviä riskejä vastaan²¹ ja etenkin siihen sisältyviä kemianteollisuutta koskevia toimenpiteitä, kuten kemiallisten uhkien havaitsemiseen ja lieventämiseen esimerkiksi tulliviranomaisten havainnoinnin avulla tai kemianteollisuuden laitosten sisäpiiriuhkien ehkäisemiseen liittyviä toimia. Lisäksi vuoden 2017 EU:n toimintasuunnitelma julkisten tilojen suojelun parantamiseksi²² muodostaa kehyksen jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle sekä tietojen ja

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2003/2003, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, lannoitteista (EUVL L 304, 21.11.2003, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/28/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 1).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 27).

²¹ COM(2017) 610 final, 18.10.2017.

²² COM(2017) 612 final, 18.10.2017.

parhaiden käytäntöjen vaihdolle terrorismin uhkaan liittyvissä asioissa, mukaan lukien kotitekoisiin räjähteisiin liittyvät uhat.

Asetusehdotuksella täydennetään terrorismin torjumisesta annetussa direktiivissä (EU) 2017/541²³ vahvistettua rikosoikeudellista kehystä, erityisesti kun tämän asetuksen mukainen epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittaminen voi johtaa tutkintaan terrorismirikosepäilyn perusteella. Mainitulla direktiivillä jäsenvaltiot velvoitetaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sellaisen verkkosisällön poistamiseksi, joka yllyttää julkisesti terrorismirikosten tekemiseen kotitekoisia räjähteitä käyttämällä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 114 artikla, jonka mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat toteuttaa tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

EU:n toimien tarve tunnustettiin jo antamalla asetus (EU) N:o 98/2013, jossa vahvistetaan räjähteiden lähtöaineiden rajoituksia ja valvontatoimia koskevat unionin laajuiset säännöt. Nykyisessä oikeudellisessa kehyksessä vahvistetaan jonkinasteinen EU:n yhteinen lähestymistapa, mutta sen arvioinnissa ilmeni merkittäviä eroja lainsäädännöllisen ja operatiivisen tason välillä. Asetuksen (EU) N:o 98/2013 nojalla jäsenvaltiot voivat asettaa erilaisia rajoituksia, mutta se myös jättää varaa erilaisille tulkinnoille ja merkittäville eroille käytännön soveltamisessa.

Erilaiset säännöt ja käytännöt vaikuttavat talouden toimijoihin koko EU:ssa, etenkin kun nämä myyvät tai ostavat tuotteita EU:n sisällä. Tämä on sisämarkkinaongelma, joka rajoittaa räjähteiden lähtöaineiden vapaata liikkuvuutta unionissa. Ongelmaa ei voida ratkaista jäsenvaltioiden yksipuolisilla toimilla, koska esteet ja epävarmuus johtuvat jäsenvaltioiden välisistä lakien ja menettelyjen eroista. Samaan tapaan EU:n nykyiseen kehykseen liittyvä epävarmuus edellyttää EU:n tason ratkaisua, sillä kansalliset toimenpiteet johtaisivat vain asetuksen erilaisiin tulkintoihin.

Erilaisia sääntöjä ja käytäntöjä voidaan käyttää hyväksi räjähteiden lähtöaineiden laittomassa hankinnassa. Jos rikolliset voivat hankkia räjähteiden lähtöaineita jäsenvaltioissa, joissa on vähemmän rajoituksia ja/tai alhaisempi valvonnan taso, se vaikuttaa kaikkien jäsenvaltioiden turvallisuuteen ja aiheuttaa turvallisuushuolia EU:n tasolla. EU:n toimet ovat välttämättömiä, sillä tällaiset käytännöt voidaan estää vain, jos jäsenvaltiot yhtenäistävät valvontajärjestelmänsä ja panevat säännöt täytäntöön asianmukaisesti.

Rajoitukset ja valvontatoimet on mukautettava muuttuviin uhkiin. Koska joissakin jäsenvaltioissa ei ole käytössä riittäviä rajoituksia ja valvontatoimia, toiset jäsenvaltiot saattavat katsoa tarpeelliseksi toteuttaa kansallisen tason toimenpiteitä, jotka menevät tämän asetuksen soveltamisalaa pidemmälle. Tämä vaikuttaisi kielteisesti ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaaseen liikkuvuuteen unionissa.

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

EU:n tason toimet toisivat lisäarvoa siten, että räjähteiden lähtöaineita koskevat rajoitukset ja valvontatoimet olisivat yhdenmukaisempia, mikä parantaisi turvallisuutta ja helpottaisi näiden aineiden vapaata liikkuvuutta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Oheisessa vaikutustenarvioinnissa pidettiin parempana tämän ehdotuksen lähestymistapaa verrattuna sellaisiin muihin kuin lainsäädäntötoimiin, joilla pyritään lisäämään asetuksen soveltamista, tai nykyisen kehityksen entistä huomattavampaan tarkistamiseen. Tällä ehdotuksella lujitetaan ja selkeytetään nykyistä oikeudellista kehystä puuttumatta sen olennaisiin piirteisiin. Vaikka ehdotuksen vaikutus turvallisuuteen ja sisämarkkinoiden toimintaan olisi huomattava, ehdotus ei ole suhteeton, sillä sen täytäntöönpanon ja soveltamisen aiheuttamien kulujen ja rasitteen ei odoteta vaikuttavan markkinoihin kuin vähäisesti.

Yhdenmukaistettujen rajoitusten lisäys vaikuttaa enemmän sellaisiin yrityksiin, jotka ovat erikoistuneet (erittäin väkevien) rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden toimittamiseen, kuin sellaisiin, jotka tarjoavat paljon laajemman tuotevalikoiman, mukaan lukien vaihtoehtoja rajoitetuille räjähteiden lähtöaineille. Vaikka tällaisilla rajoituksilla voidaan vähentää rajoitettujen tuotteiden kulutusta ja kysyntää, se saattaa myös lisätä samalla tavalla vaikuttavien tuotteiden, joiden pitoisuus on pienempi, tai edelleen kehitettävien vaihtoehtoisten tuotteiden kulutusta ja kysyntää. Tämä voi vähentää sellaisten yritysten liiketoimintaa, jotka tuottavat tai myyvät rajoitettuja tuotteita, mutta se voi luoda uusia mahdollisuuksia sellaisille yrityksille, jotka tuottavat tai myyvät vaihtoehtoisia tuotteita ja tuotteita, joiden pitoisuus on pienempi, ja toimia kannustimena innovatiivisille yrityksille. Kaiken kaikkiaan koko kemianteollisuuden liikevaihtoon ei näin ollen kohdistuisi merkittävää vaikutusta.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Tässä yhteydessä teetettiin tutkimus asetuksen mahdollisen tarkistuksen käsittävän komission vuoden 2018 työohjelman mukaisesti. Tutkimuksessa analysoitiin nykytilannetta, kartoitettiin puutteita ja ongelmia sekä arvioitiin mahdollisten politiikan muutosten vaikutuksia. Tutkimus tuki ajatusta, että komissio tarkastelee tapoja parantaa sellaisten unionin rajoitusten ja valvontatoimien tuloksellisuutta ja tehokkuutta, joilla rajoitetaan räjähteiden lähtöaineiden saatavuutta, ja varmistaa asianmukainen ilmoittaminen epäilyttävistä liiketoimista koko toimitusketjussa.

Tutkimus osoitti, että asetuksen yleiset tavoitteet ovat edelleen asianmukaiset tämänhetkisiin tarpeisiin nähden Euroopan jatkuvan terrorismin uhkan vuoksi ja että asetuksella on kaiken kaikkiaan voitu tuloksekkaasti rajoittaa yleisön mahdollisuuksia hankkia räjähteiden lähtöaineita. Asetus on edesauttanut kansallisia pyrkimyksiä, joilla parannetaan havaitsemista lisäämällä tiedonvaihtoa ja lisätään tietoisuutta räjähteiden lähtöaineisiin liittyvästä uudesta uhkasta parantamalla räjähteiden lähtöaineiden näkyvyyttä. Lisäksi se on luonut poliittista tahtoa edistää kansallisten rajoittavien toimenpiteiden ripeää toteuttamista.

Arvioinnissa tuli myös esiin useita nykyiseen kehykseen liittyviä kysymyksiä ja kehityskohteita. Analyysi osoitti erityisesti, että asetus ei kata kaikkia tarvittavia räjähteiden lähtöaineita ja asianomaisia sidosryhmiä eikä siinä määritellä niitä selkeästi. Asetuksen soveltamista ja täytäntöönpanoa rajoittavat yhtenäisen valvonnan puute ja valvonnan erilaiset

toteutustavat. Valvontajärjestelmien hajanaisuus koko EU:ssa aiheuttaa talouden toimijoille haasteita vaatimusten noudattamisessa sekä turvallisuushuolia. Tutkimuksessa havaittiin mahdollisuuksia yksinkertaistaa kehystä ja säästää kustannuksissa yhdenmukaistamalla rajoitusten ja valvontatoimien järjestelmää lisää selkeyttämällä merkintävelvoitetta ja ottamalla käyttöön nopeampi ja joustavampi EU:n menettely rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden luettelon muuttamiseksi.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio järjesti useiden eri sidosryhmien kuulemisia valmistellakseen nykyisen oikeudellisen kehyksen arviointia ja mahdollista tarkistamista. Kuultuja sidosryhmiä olivat yleisön edustajat, kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ja talouden toimijat, mukaan lukien valmistajat, jakelijat ja vähittäismyyjät. Keskeisimpiin kuultuihin sidosryhmiin kuului lähtöaineita käsittelevä pysyvä komitea, joka on jäsenvaltioiden viranomaisista sekä kemianteollisuuden ja vähittäiskaupan sidosryhmien edustajista koostuva asiantuntijaryhmä.

Kansalaisia kuultiin nykyisen oikeudellisen kehyksen mahdollisesta tarkistamisesta 6. joulukuuta 2017 ja 14. helmikuuta 2018 välisenä aikana. Saadut 83 vastausta ovat pääasiassa räjähteiden lähtöaineiden valmistamiseen, jakeluun, myyntiin tai käyttöön liittyvien yritysten tai yhdistysten edustajilta. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että nykyinen räjähteiden lähtöaineiden markkinointia ja käyttöä koskeva rajoitusten ja valvontatoimien järjestelmä on aiheuttanut suhteellisen vähän kustannuksia mutta taannut väestön turvallisuuden vain osittain. Ne totesivat lisäksi, että asetuksella ei merkittävästi edistetä järjestelmien yhdenmukaistamista kaikissa jäsenvaltioissa. Enemmistö katsoi, että tiettyjen sääntelemättömien mutta mahdollisesti vaarallisten aineiden saatavuus markkinoilla sekä räjähteiden lähtöaineiden verkkokauppa antavat aihetta huoleen turvallisuudesta.

Julkiseen kuulemiseen osallistuneet kannattivat oikeudellisen kehyksen parantamista vastaisuudessa etenkin selkeyttämällä sen soveltamisalaa verkkokaupan osalta, yhdenmukaistamalla sen soveltamista jäsenvaltioissa ja parantamalla tiedonkulkua toimitusketjussa. Kaikki nämä ehdotukset on otettu huomioon tässä ehdotuksessa. Valtaosa lähtöaineita käsittelevän pysyvän komitean jäsenistä ja alan valmistajien ja jakelijoiden edustajista kannatti nykyisen oikeudellisen kehyksen parantamista tässä ehdotuksessa esitetyn mukaisesti. Ne myös ehdottivat, että tähän ehdotukseen liitettäisiin useita vaikutustenarvioinnissa yksilöityjä muita kuin lainsäädäntötoimia.

- **Vaikutustenarviointi**

Tämän ehdotuksen tueksi laadittu vaikutustenarviointi sai sääntelyntarkastelulautakunnalta myönteisen lausunnon²⁴ sekä muutamia parannusehdotuksia. Vaikutustenarviointia muutettiin lausunnon pohjalta, ja nyt siinä esitetään selkeämmin, miten eri toimintavaihtoehdot suunniteltiin ja miksi juuri nämä vaihtoehdot valittiin. Erityistä huomiota kiinnitettiin myös verkkokauppaan sekä nykyisen kehyksen että eri toimintavaihtoehtojen mukaisesti. Vaikutustenarviointia on lisäksi muutettu niin, että siinä mainitaan nimenomaisesti ne kriteerit, joilla sopivat rajoitukset ja valvontatoimet määriteltiin, ja että sidosryhmien näkemykset tietyistä vaihtoehdoista ja toimenpiteistä otetaan paremmin huomioon. Siihen lisättiin myös jakso, jossa yksilöidään komission toteuttamat täytäntöönpanotoimet.

Perusskenaarion (vaihtoehto 0) lisäksi tarkasteltiin kolmea toimintavaihtoehtoa. Toimintavaihtoehdolla 1 (muu kuin lainsäädäntötoimi) vahvistettaisiin asetuksen soveltamista

²⁴ Linkki sääntelyntarkastelulautakunnan lausuntoon asiakirjarekisterissä (RegDoc).

muilla kuin lainsäädäntötoimilla. Toimintavaihtoehdolla 2 (lainsäädäntötoimi – nykyisen kehyksen tarkistus) lisättäisiin rajoitusten tehokkuutta ja vaikuttavuutta, viranomaisten suorittamaa valvontaa ja vaatimusten noudattamista toimitusketjussa. Toimintavaihtoehdolla 3 (lainsäädäntötoimi – nykyisen kehyksen korvaaminen kokonaan uudella) lisättäisiin valvontaa toimitusketjussa.

Eri vaihtoehtojen tarkastelun ja vertailun jälkeen parhaaksi arvioitiin toimintavaihtoehto 2. Sen avulla voidaan puuttua havaittuihin ongelmiin ja edistää asetettujen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamista. Ehdotetuilla toimenpiteillä lisäksi lujitettaisiin ja selkeytettäisiin nykyistä oikeudellista kehystä puuttumatta sen olennaisiin piirteisiin. Koska nykyisen asetuksen tärkeimmät tavoitteet on saavutettu ainakin osittain, sen korvaaminen kokonaan uudella kehyksellä vaikuttaa tarpeettomalta.

Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon pääasialliset kustannukset liittyvät viranomaisten valvontakuluihin ja yritysten tulonmenetyksiin, jotka johtuvat yleistä saataville asettamista koskevista rajoituksista. Tällä voi olla myös lievästi kielteinen vaikutus työmarkkinoihin. Kaiken kaikkiaan parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla kuitenkin vähennetään kustannuksia ja hallinnollisia rasitteita yhdenmukaistamalla ja selkeyttämällä jo olemassa olevia velvoitteita. Vaikutustenarvioinnissa arvioitiin, että unionissa toimiville yrityksille alkuvaiheessa aiheutuvat kustannukset olisivat 5–25 miljoonaa euroa ja myöhemmin vuosittain 24–83 miljoonaa euroa. Julkishallinnolle aiheutuvat alkuvaiheen kustannukset olisivat noin 5 miljoonaa euroa ja vuotuiset kustannukset 8–18 miljoonaa euroa. Keskeisimpiä etuja ovat säästöt, joita saadaan sääntöjen noudattamisesta aiheutuvien kustannusten vähenemisestä, arviolta 25–75 miljoonaa euroa vuodessa, sekä rikollisuuden, terrori-iskut mukaan luettuina, vähenemisestä, jonka tuomat säästöt ovat mahdollisesti jopa 500 miljoonaa euroa.

• Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Koska kyseessä on sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan komission ohjelman (REFIT) mukainen voimassa olevan säädöksen tarkistus, komissio on tarkastellut mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen ja rasitteen vähentämiseen. Tätä lainsäädäntöä sovelletaan kaikkiin elinkeinonharjoittajiin, joten tässä ehdotuksessa ei myönnetä poikkeusta mikroyrityksille.

Sidosryhmät suosittelivat REFIT-foorumin yhteydessä, että komissio tarkastelisi mahdollisuuksia helpottaa asetuksen yhdenmukaista soveltamista jäsenvaltioissa esimerkiksi asettamalla yhteiset edellytykset ja perusteet luville ja poistamalla epäselvyyksiä. Lisäksi katsottiin, että oli tarpeen selkeyttää toimitusketjun toimijoita koskevia vaatimuksia²⁵.

Tällä ehdotuksella selvennetään nykyisiä valvontatoimia ja parannetaan niiden tehokkuutta. Vaikutustenarvioinnissa arvioitiin, että tämä vähentäisi asetuksen noudattamisesta yrityksille nykyisin aiheutuvia kustannuksia noin 10 prosenttia (25–75 miljoonaa euroa vuodessa). Tällä ehdotuksella rajoitetaan räjähteiden lähtöaineiden rajoituksiin liittyviä eroavuuksia unionissa, mikä yksinkertaistaa oikeudellista kehystä ja selkeyttää ja helpottaa sääntöjen noudattamista. Tämä on erityisen hyödyllistä sellaisille eri puolilla EU:ta toimiville yrityksille, joiden on nykyisin sovellettava eri järjestelmiä.

²⁵

REFIT-foorumin lausunto – Detailhandel Nederlandin ja kansalaisen toimittama ehdotus (LTL 494) räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetusta asetuksesta (EU) N:o 98/2013, 21.9.2017.

Ehdotetulla asetuksella yhtenäistetään sitä, miten rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita asetetaan yleisön saataville, erityisesti asettamalla entistä yhtenäisemmät edellytykset luvulle ja lopettamalla asetuksen (EU) N:o 98/2013 mukainen rekisteröintijärjestelmä. Asetusehdotuksessa täsmennetään, että sitä sovelletaan myös verkossa ja annetaan tähän ohjeet. Ammattikäyttäjän, jonka saataville voidaan asettaa rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, ja yleisön edustajan, jonka saataville niitä ei voida asettaa, erottamista toisistaan helpotetaan määrittelemällä nämä käsitteet. Ehdotuksessa korjataan merkintävelvoitteeseen liittyviä epäselvyyksiä selventämällä, että toimitusketjun kunkin vaiheen toimijalla on vastuu ilmoittaa ketjussa seuraavalle, että toimitettavaan tuotteeseen sovelletaan tämän asetuksen mukaisia rajoituksia. Siitä voidaan ilmoittaa merkinnällä tai käyttämällä nykyisiä välineitä, kuten asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaista käyttöturvallisuustiedotetta.

Tällä hetkellä ammoniumnitraattia koskevia säännöksiä on asetuksessa (EY) N:o 1907/2006 ja räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetussa asetuksessa (EU) N:o 98/2013. Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 nojalla sellaista ammoniumnitraattia, jonka tyyppipitoisuus on tietyn suuruinen, ei saa saattaa markkinoille lukuun ottamatta toimittamista toimitusketjun loppupään toimijoille, jakelijoille, viljelijöille maatalouskäyttöön ja luonnollisille tai oikeushenkilöille ammattikäyttöön. Asetuksen (EU) N:o 98/2013 mukaan ammoniumnitraatin toimituksiin olisi sovellettava epäilyttäviä liiketoimia koskevaa ilmoitusmenettelyä. Asetuksen nojalla jäsenvaltiot voivat myös ottaa suojalausekkeella käyttöön tiukempia rajoituksia, jos niillä on siihen perusteltu syy.

Kuten komissio totesi vuonna 2015²⁶, sääntelykehystä voitaisiin yksinkertaistaa siirtämällä asianomaiset ammoniumnitraatin saataville asettamista koskevat turvallisuuspainotteiset rajoitukset asetuksesta (EY) N:o 1907/2006 tähän asetukseen. Tällä tavoin täydennetään asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisia rajoituksia, jotka koskevat ammoniumnitraattia, jonka pitoisuus on yli 28 prosenttia. Rajoitusten siirrolla yhtenäistetään oikeudellista kehystä, jolloin sitä noudatetaan ja valvotaan todennäköisemmin.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella on hieman negatiivinen vaikutus elinkeinovapauteen, koska sillä laajennetaan räjähteiden lähtöaineiden yleisön saataville asettamista koskevia EU:n laajuisia rajoituksia. Vaikutus on kuitenkin vähäinen, sillä markkinat ovat hyvin pienet. Lisäksi rajoitettujen tuotteiden kulutuksen ja kysynnän vähenemisen seurauksena samalla tavalla vaikuttavien tuotteiden, joiden pitoisuus on pienempi, tai edelleen kehitettävien vaihtoehtoisten tuotteiden kulutus ja kysyntä saattavat kasvaa.

Tällä ehdotuksella ei muuteta merkittävästi nykyisen oikeudellisen kehyksen mukaista henkilötietojen suojaan kohdistuvaa vaikutusta. Toisaalta ehdotuksella pyritään lopettamaan yleisön kanssa toteutettujen liiketoimien rekisteröinti. Toisaalta sillä velvoitetaan yritykset varmistamaan kunkin liiketoimen laillisuus, mistä seuraa tarve henkilötietojen keräämiselle ja käsittelylle. Kaiken kaikkiaan kerättävien ja käsiteltävien tietojen määrä saattaa kasvaa hieman. Tällä asetuksella pyritään minimoimaan vaikutukset henkilötietojen suojaa koskevaan perusoikeuteen ottamalla käyttöön selkeät käyttötarkoituksen rajoittamista koskevat säännöt tietojen keruuta ja käsittelyä varten ja myynnin varmistamisen osalta ottamalla käyttöön yhden vuoden enimmäissäilytysaika.

²⁶ Komission kertomus ammoniumnitraattia koskevien säännösten siirtämisestä asetuksesta (EY) N:o 1907/2006 koskevien mahdollisuuksien tarkastelemisesta räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä 15. tammikuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 98/2013 18 artiklan mukaisesti, COM (2015) 122 final, 12.3.2015.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä lainsäädäntöehdotuksella ei ole vaikutusta unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Sen varmistamiseksi, että toimenpiteet pannaan tehokkaasti täytäntöön ja täytäntöönpanon tuloksia seurataan, komissio jatkaa tiivistä yhteistyötään lähtöaineita käsittelevän pysyvän komitean sekä muiden asiaankuuluvien sidosryhmien, kuten jäsenvaltioiden viranomaisten, kemikaalien toimitusketjun toimijoiden ja EU:n virastojen ja toimielinten edustajien, kanssa.

Komissio ottaa käyttöön seurantaohjelman tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten seuraamiseksi. Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava näyttö kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Jäsenvaltioiden olisi toimitettava komissiolle vuoden kuluttua soveltamisen aloittamisesta ja sen jälkeen vuosittain tietoja, joita pidetään välttämättöminä asetuksen soveltamisen tehokasta seuranta varten. Toimivaltaiset viranomaiset keräävät näistä tiedoista suurimman osan tehtäviensä hoitamisen yhteydessä, eikä muita tiedonkeruutoimia näin ollen edellytetä. Komissio pyrkii myös keräämään tietoja lähtöaineita käsittelevän pysyvän komitean avulla toimitusketjun eri vaiheissa toimivilta talouden toimijoilta.

Komissio arvioi tuloksena olevan oikeudellisen kehyksen vaikuttavuutta, tehokkuutta, merkityksellisuutta, johdonmukaisuutta ja EU:n lisäarvoa aikaisintaan kuuden vuoden kuluttua soveltamisen alkamisesta sen varmistamiseksi, että asetuksen soveltamisesta on saatu riittävästi tietoja. Arviointiin sisällytetään sidosryhmien kuulemiset, jotta voidaan kerätä palautetta lainsäädännöllisten muutosten ja toteutettujen pehmeiden toimenpiteiden vaikutuksista. Edistystä mitataan lähtötilanteeseen eli säädöksen voimaantulohetkeen verrattuna.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

1 artikla: Kohde – Asetusehdotuksen kohde on sama kuin asetuksen (EU) N:o 98/2013. Ehdotuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt sellaisten aineiden ja seosten asettamisesta saataville, tuonnista, hallussapidosta ja käytöstä, joita voitaisiin käyttää väärin räjähteiden laittomaan valmistukseen, tarkoituksena rajoittaa yleisön mahdollisuuksia hankkia tällaisia aineita ja seoksia. Lisäksi siinä vahvistetaan säännöt, joilla varmistetaan asianmukainen ilmoittaminen epäilyttävistä liiketoimista koko toimitusketjussa.

2 artikla: Soveltamisala – Tässä säännöksessä vahvistetaan se, että asetuksen mukaisten yhdenmukaistettujen sääntöjen soveltamisalaan kuuluvat aineet tai seokset on lueteltu liitteissä I ja II. Asetusehdotuksessa esitetään joitakin muutoksia näihin liitteisiin asetukseen (EU) N:o 98/2013 verrattuna, ja niistä on kerrottu tarkemmin jäljempänä 3 ja 5 artiklaa koskeissa selityksissä.

Tämän asetusehdotuksen ulkopuolelle jätetään asetuksen (EY) N:o 1907/2006 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut esineet sekä määritellyt pyrotekniset tuotteet ja varusteet, leluissa käytettäväksi tarkoitettut nallit ja määritellyt lääkkeitä, jotka eivät kuulu myöskään asetuksen (EU) N:o 98/2013 soveltamisalaan.

3 artikla: Määritelmät – Tässä säännöksessä määritellään asetusehdotuksessa käytetyt käsitteet. Vaikka suurin osa määritelmistä pysyy samoina kuin asetuksessa (EU) N:o 98/2013, tällä säännöksellä otetaan käyttöön joitakin uusia määritelmiä ja muutetaan nykyisiä jäljempänä esitetyn mukaisesti.

Asetusehdotuksessa säilytetään rajoitetun räjähteiden lähtöaineen määritelmä. Tällaista lähtöainetta ei saa asettaa yleisön edustajien saataville, eivätkä yleisön edustajat saa tuoda, pitää hallussaan tai käyttää sitä (ks. 5 artiklan 1 kohta). Rajoitetun räjähteiden lähtöaineen käsite sisältää sekä aineet että seokset mutta ei esineitä (ks. myös 2 artiklan 2 kohdan a alakohta). Liitteessä I luetellut räjähteiden lähtöaineet ovat rajoitettuja siten, että niiden pitoisuus ei saa olla suurempi kuin liitteen 2 sarakkeessa ilmoitettu pitoisuus. Ammoniumnitraatin pitoisuus ei saa olla yhtä suuri tai suurempi kuin 2 sarakkeessa ilmoitettu.

Perusteet, joilla määritetään, mitä toimenpiteitä olisi sovellettava mihinkin räjähteiden lähtöaineeseen, sisältävät asianomaiseen räjähteiden lähtöaineeseen liittyvän uhkatason, asianomaisen lähtöaineen kaupan määrän ja mahdollisuuden määrittää pitoisuustaso, jonka alapuolella lähtöainetta voidaan edelleen käyttää niihin laillisiin tarkoituksiin, joita varten se on asetettu saataville, ja jonka alapuolella on huomattavasti epätodennäköisempää, että sitä käytetään räjähteiden laittomaan valmistukseen (ks. johdanto-osan 5 kappale).

Rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden soveltamisalaa laajennetaan asetukseen (EU) N:o 98/2013 verrattuna kolmella tavalla liitteessä I. Ensinnäkin tämän asetusehdotuksen liite I käsittää rikkihapon. Useissa EU:n alueella viime vuosina tehdyissä terrori-iskuissa käytetyt laittomat räjähteet oli valmistettu rikkihaposta. Rikkihapon saattamista markkinoille säännellään jo EU:ssa, sillä kyseinen kemiallinen aine on ihoa syövyttävä ja siten vaarallinen (asetuksen (EY) N:o 1272/2008 liite VI). Jos liitteessä I olevassa 2 sarakkeessa ilmoitettu 15 painoprosentin pitoisuusraja alittuu, rikkihaposta on huomattavasti vaikeampi valmistaa laittomia räjähteitä, mutta sitä voidaan edelleen käyttää laillisiin tarkoituksiin, joita varten se on asetettu saataville. Vaikka rikkihapon kauppa EU:ssa on määrällisesti merkittävää, arvioiden mukaan vain 0,5 prosenttia kaupan olevasta rikkihaposta asetetaan yleisön edustajien saataville.

Toiseksi tämän asetusehdotuksen liitteessä I madalletaan nitrometaanin pitoisuusrajaa asetuksessa (EU) N:o 98/2013 säädetyistä 30 painoprosentista 16 painoprosenttiin. Jos 16 painoprosentin pitoisuusraja alittuu, nitrometaanista on huomattavasti vaikeampi valmistaa laittomia räjähteitä, mutta sitä voidaan edelleen käyttää laillisiin tarkoituksiin, joita varten se on asetettu saataville. Nitrometaanin kauppa EU:ssa on määrällisesti pientä. Samoin aineen yleisön saataville asetettava osuus on pieni.

Kolmanneksi ammoniumnitraattia koskeva nykyinen rajoitus, joka koskee ammoniumnitraattia, jonka typpipitoisuus ammoniumnitraatista laskettuna on vähintään 16 painoprosenttia, on jo vahvistettu asetuksessa (EY) N:o 1907/2006 (liite XVII), ja se siirretään tähän asetukseen (liite I, ks. myös 5 artiklan 2 kohta ja 18 artikla). Nämä ammoniumnitraattia koskevat rajoitukset soveltuvat paremmin tähän asetukseen, jossa käsitellään turvallisuusriskejä, kuin asetukseen (EY) N:o 1907/2006, jolla pyritään turvaamaan kansanterveys, ympäristö ja käyttöturvallisuus²⁷.

Siirto ei vaikuta nykyisen rajoituksen soveltamisalaan. Tästä syystä 5 artiklan 2 kohdassa säädetään, että viljelijät säilyttävät oikeuden hankkia maataloustoimintaa varten ammoniumnitraattia, jonka typpipitoisuus ammoniumnitraatista laskettuna on vähintään 16 painoprosenttia. Asetusehdotuksella otetaan tämän siirron osana myös käyttöön maataloustoiminnan määritelmä asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteen XVII mukaisesti.

²⁷

Komission kertomus ammoniumnitraattia koskevien säännösten siirtämisestä asetuksesta (EY) N:o 1907/2006 koskevien mahdollisuuksien tarkastelemisesta räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä 15. tammikuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 98/2013 18 artiklan mukaisesti, COM (2015) 122 final, 12.3.2015.

Asetusehdotuksella otetaan käyttöön säännellyn räjähteiden lähtöaineen määritelmä, joka käsittää liitteessä I luetellut rajoitetut räjähteiden lähtöaineet sekä (ilmoitettavat) liitteessä II luetellut räjähteiden lähtöaineet. Asetuksesta (EU) N:o 98/2013 poiketen tässä asetusehdotuksessa poistetaan liitteessä II olevat viittaukset rikkihappoon ja ammoniumnitraattiin, koska nämä sisältyvät nyt liitteeseen I. Artiklassa 9 edellytetään, että talouden toimijat ilmoittavat liitteessä I tai II listattuja säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita koskevista epäilyttävistä liiketoimista.

Tässä asetuksessa talouden toimijan määritelmää täsmennetään niin, että se käsittää vain ne tahot, jota saattavat markkinoille säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita tai niihin liittyviä palveluita. Lisäksi selvennetään, että talouden toimijalla tarkoitetaan myös verkossa toimivia tahoja, mukaan lukien digitaaliset markkinapaikat, joilla kuluttajat ja/tai elinkeinonharjoittajat voivat tehdä liiketoimia toistensa kanssa saman verkossa toimivan markkinapaikan verkkosivustolla tai muulla verkkosivustolla, joka käyttää kyseisen verkossa toimivan markkinapaikan tarjoamia tietojenkäsittelypalveluita.

Yleisön edustajan määritelmää laajennetaan koskemaan myös oikeushenkilöitä, ja ammattikäyttäjän määritelmä otetaan käyttöön. Ammattikäyttäjän, jonka saataville voidaan asettaa rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, ja yleisön edustajan, jonka saataville niitä ei voida asettaa, välinen ero perustuu siihen, aikooko henkilö käyttää asianomaista räjähteiden lähtöainetta elinkeino-, käsityö- tai ammattitoimintaansa liittyviin tarkoituksiin.

Ammattikäyttäjä eroaa talouden toimijasta siten, että talouden toimija asettaa rajoitetun räjähteiden lähtöaineen toisen henkilön saataville, kun taas ammattikäyttäjä ei. Ketä tahansa luonnollista tai oikeushenkilöä, joka asettaa räjähteiden lähtöaineen toisen henkilön saataville, on pidettävä talouden toimijana, jonka on noudatettava tämän asetuksen mukaisia velvoitteita.

4 artikla: Vapaa liikkuvuus – Tässä säännöksessä vahvistetaan vapaan liikkuvuuden periaate asetusehdotuksessa säänneltyjen räjähteiden lähtöaineiden osalta. Säännökseen sisältyy muita rajoituksia, jotka perustuvat räjähteiden lähtöaineista annettuun unionin lainsäädäntöön, kuten näiden aineiden luokittelua, merkintöjä ja pakkaamista koskeviin unionin sääntöihin. Säännös poikkeaa asetuksen (EU) N:o 98/2013 vastaavasta säännöksestä kahdella tavalla. Ensinnäkin vapaan liikkuvuuden periaatetta sovelletaan rajoitettuihin räjähteiden lähtöaineisiin, oli niiden pitoisuus mikä tahansa, eikä vain niihin aineisiin, joiden pitoisuus ei ylitä rajaa. Toiseksi kun vapaaseen liikkuvuuteen sovellettaviin poikkeuksiin viitataan yleisluonteisesti käyttämällä ilmaisuja ”tässä asetuksessa säädetty”, ei ole tarpeen viitata tämän asetuksen tiettyihin säännöksiin, kuten asetuksessa (EU) N:o 98/2013 on tehty.

5 artikla: Asettaminen saataville, tuonti, hallussapito ja käyttö – Tällä säännöksellä kielletään rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden, joiden pitoisuudet ylittävät tämän asetuksen liitteessä I olevassa 2 sarakkeessa vahvistetut raja-arvot, asettaminen saataville, tuonti, hallussapito ja käyttö.

Artiklan 2 kohdassa säädetään poikkeuksesta tähän kieltoon maatalouskäyttöön tarkoitettun ammoniumnitraatin osalta asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XVII vahvistettujen nykyisten rajoitusten mukaisesti. Viljelijät, jotka eivät kuulu ammattikäyttäjän määritelmän soveltamisalaan, voivat hankkia, tuoda, pitää hallussa ja käyttää maataloustarkoituksiin ammoniumnitraattia, jonka typpipitoisuus ammoniumnitraatista laskettuna on vähintään 16 painoprosenttia.

Tällä asetusehdotuksella lakkautetaan asetuksessa (EU) N:o 98/2013 säädetty poikkeus, jonka nojalla jäsenvaltiot voivat säilyttää tai perustaa rekisteröintijärjestelmän, jonka puitteissa tiettyjä rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita voidaan asettaa yleisön edustajien saataville tai

yleisön edustajat voivat pitää hallussaan tai käyttää niitä, jos aineen saataville asettanut talouden toimija rekisteröi liiketoimen.

Sitä vastoin mahdollisuus säilyttää tai perustaa lupajärjestelmä taataan tämän ehdotuksen 3 kohdassa. Sen nojalla yleisön edustajilla on mahdollisuus hankkia, tuoda, pitää hallussa tai käyttää laillisiin tarkoituksiin rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, joiden pitoisuus ylittää liitteessä I olevassa 2 sarakkeessa vahvistetun pitoisuusrajan, jos heillä on siihen lupa.

Tällä asetusehdotuksella tiukennetaan luvan myöntämisen nykyisiä parametreja kahdella tapaa. Ensinnäkään yleisön edustajat eivät voi käyttää laillisesti tiettyjä rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, joiden pitoisuus ylittää tässä asetuksessa vahvistetun rajan. Tätä varten ehdotetaan, että lupaa ei enää myönnetä kaliumkloraatille, kalium-perkloraatille, natriumkloraatille ja natrium-perkloraatille. Lupia voisi hakea vain eräitä sellaisia rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita varten, joille yleisön edustajilla on olemassa merkittävä laillinen käyttötarkoitus. Näitä aineita ovat ainoastaan jo ennestään rajoitetut vetyperoksidi, nitrometaani ja typpihappo sekä nyt ehdotettu rikkihappo.

Toiseksi asetusehdotuksen nojalla lupia voidaan myöntää jälkimmäisiä aineita varten vain, jos niiden pitoisuudet eivät ylitä asetuksen liitteessä I olevassa 3 sarakkeessa vahvistettua ylärajaa. Kun tämä yläraja ylitetään, räjähteiden laittoman valmistuksen riski on suurempi kuin tarve näiden räjähteiden lähtöaineiden hyvin vähäiseen lailliseen käyttöön yleisön edustajien keskuudessa. Jälkimmäiseen tarkoitukseen voidaan käyttää vaihtoehtoisia aineita tai pienempiä pitoisuuksia ja saavuttaa sama vaikutus. Tämä on jo otettu huomioon asetuksessa (EU) N:o 98/2013, jossa vahvistetaan samat ylärajat vetyperoksidin, nitrometaanin ja typpihapon hankintaa koskeville rekisteröintijärjestelmille. Nyt ehdotetulle rikkihapolle vahvistetaan ylärajaksi 40 prosenttia. Kun pitoisuus ylittää tämän rajan, aineesta tulee entistä vaarallisempaa, myös räjähdysaineiden valmistusta ajatellen. Rikkihapon, jonka pitoisuus on suuri, laillinen käyttö yleisön keskuudessa on lähes olematonta, ja sille on olemassa lukuisia vaihtoehtoja.

Jäsenvaltioiden on 4 kohdan nojalla ilmoitettava viipymättä komissiolle ne rajoitetut räjähteiden lähtöaineet, joita varten niissä sovelletaan lupajärjestelmää. Komissio julkaisee järjestelmiä koskevat tiedot 5 kohdan mukaisesti.

6 artikla: Luvat – Tässä säännöksessä vahvistetaan säännöt, joita sovelletaan lupien myöntämistä koskeviin perusteisiin ja menettelyihin. Asetuksessa (EU) N:o 98/2013 edellytetään, että toimivaltaiset viranomaiset ottavat huomioon kaikki olennaiset seikat ja erityisesti aiotun käyttötarkoituksen laillisuuden. Asetusehdotuksessa täsmennetään muut huomioon otettavat olennaiset seikat, joita ovat sellaisten alhaisemman pitoisuuden tai vaihtoehtoisten aineiden saatavuus, joilla saadaan sama vaikutus, ehdotetut varastointijärjestelyt sen varmistamiseksi, että rajoitetut räjähteiden lähtöaineet säilytetään turvallisesti, ja lupaa hakevan henkilön tausta, rikosrekisteritiedot mukaan lukien.

Rikosrekisteritietojen vaihtoon on sovellettava 26 päivänä helmikuuta 2009 tehtyä neuvoston puitepäättöstä 2009/315/YOS²⁸. Kun aiempia tuomioita koskevien tietojen hankintaan käytetään eurooppalaista rikosrekisteritietojärjestelmää (ECRIS), varmistetaan, että jäsenvaltioiden viranomaiset ottavat lupia myöntäessään huomioon myös muissa kuin omassa jäsenvaltiossaan annetut tuomiot. Näin varmistetaan se, että kaikki aiemmista tuomioista saatavilla olevat olennaiset tiedot otetaan huomioon, kun luvan myöntämisestä päätetään. Lisäksi säännöksellä varmistetaan, että kaikilla jäsenvaltioilla on velvollisuus vastata tällaisia

²⁸ Neuvoston puitepäättös 2009/315/YOS, tehty 26 päivänä helmikuuta 2009, jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä (EUVL L 93, 7.4.2009, s. 23).

tietoja koskeviin pyyntöihin riippumatta niiden asiaa koskevista kansallisen lainsäädännön säännöksistä.

Jäsenvaltion asetuksen (EU) N:o 98/2013 7 artiklan mukaisesti myöntämien lupien voimassaolo päättyy, kun tätä asetusta aletaan soveltaa, koska niissä ei välttämättä ole otettu huomioon kaikkia tässä asetuksessa määriteltyjä seikkoja. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin yksittäisen luvanhaltijan pyynnöstä päättää vahvistaa tai uusia asianomaisessa jäsenvaltiossa myönnettyjä lupia tai pidentää niiden voimassaoloa, jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että kaikki tämän asetuksen mukaiset vaatimukset täyttyvät kyseisen luvan osalta.

Asetuksella (EU) N:o 98/2013 annettiin komissiolle valtuudet laatia lähtöaineita käsittelevää pysyvää komiteaa kuullen lupien teknisiä yksityiskohtia koskevat ohjeet, mukaan lukien lupien malliluonnos, lupien vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi. Vuonna 2014 vahvistettu malli on sisällytetty asetusehdotuksen liitteeseen III, ja sen tarkoituksena on helpottaa lupien vastavuoroista tunnustamista lupajärjestelmää soveltavien jäsenvaltioiden välillä.

7 artikla: Tiedottaminen toimitusketjussa – Tämän säännöksen tarkoituksena on parantaa asetuksen käytännön soveltamista kokoamalla tiedonsiirtoon liittyviä hyviä käytäntöjä. Artiklan 1 kohdan säännöksellä varmistetaan, että kukin toimitusketjun toimija on tietoinen siitä, että sen käsittelemään tuotteeseen sovelletaan tämän asetuksen mukaisia rajoituksia. Asetuksen (EU) N:o 98/2013 nojalla talouden toimijan, joka aikoo asettaa rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita yleisön edustajien saataville, on varmistettava, joko kiinnittämällä asianmukainen merkintä tai tarkistamalla, että asianmukainen merkintä on kiinnitetty, että pakkauksessa ilmoitetaan selvästi, että kyseisen räjähteiden lähtöaineen hankkimista, hallussapitoa tai käyttöä yleisön edustajien toimesta koskee asetuksessa (EU) N:o 98/2013 säädetty rajoitus. Tämä säännös on aiheuttanut epävarmuutta siitä, kuka vastaa lähtöaineiden merkitsemisestä: tuotteen valmistaja vai myyjä. Tämän seurauksena monia tuotteita ei ole merkitty.

Asetuksen asianmukainen soveltaminen edellyttää, että vähittäis- ja tukkukaupan tasolla ollaan tietoisia siitä, että tietyn tuotteen hankinta, hallussapito tai käyttö yleisön toimesta on rajoitettua. Talouden toimija, jolla on parhaat edellytykset määrittää, kuuluuko tuote tämän asetuksen soveltamisalaan, on tuotteen valmistaja tai pakkaaja. Merkintä ei aina ole sopivin ilmoituskeino, koska se voi auttaa rikollisia tuotteiden hankinnassa. Talouden toimijat kemianteollisuudessa ovat tottuneet tiedottamaan toisilleen toimitusketjussa toisella tavoin, kuten lisäämällä tiedot käyttöturvallisuustiedotteeseen asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteen II mukaisesti. Näistä syistä merkintää koskeva säännös korvataan asetusehdotuksessa yleisemmällä säännöksellä, jossa edellytetään, että jokainen talouden toimija ilmoittaa vastaanottavalle talouden toimijalle, että tuotteeseen sovelletaan tämän asetuksen 5 artiklan mukaisia rajoituksia.

Artiklan 2 kohdassa otetaan käyttöön erityinen vaatimus, joka koskee rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden myynissä toimivaa henkilökuntaa. Saatuaan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot vähittäis- ja tukkukaupan on varmistettava, että sen myyntihenkilökunta tuntee tuotteet, joita kauppa tarjoaa ja jotka sisältävät räjähteiden lähtöaineita, ja että henkilökuntaa ohjeistetaan asetuksen mukaisista velvoitteista. Tätä voidaan helpottaa automaattisesti esimerkiksi sisällyttämällä tiedot viivakoodeihin mutta myös niin, että rajoitettujen räjähteiden lähtöaineisiin liittyvät liiketoimet annetaan ainoastaan asiaan erikoistuneen myyntihenkilökunnan hoidettaviksi.

8 artikla: Tarkastaminen myynnin yhteydessä – Tällä säännöksellä otetaan käyttöön talouden toimijoiden nimenomainen velvollisuus varmistaa, että ne eivät suorita liiketoimia, jotka ovat tämän asetuksen 5 artiklan vastaisia. Asetuksessa (EU) N:o 98/2013 edellytetään, että

talouden toimijat tarkastavat luvan, kun ne asettavat rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita yleisön edustajan saataville, 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun lupajärjestelmän mukaisesti. Tämän artiklan 1 kohdassa säädetään lisäksi, että tällaisissa tapauksissa talouden toimijoiden on tarkastettava mahdollisen asiakkaan henkilöllisyys.

Yleisön edustajan ei pitäisi voida hankkia rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita väittämällä olevansa ammattikäyttäjä. Artiklan 2 kohdassa vahvistetaan säännöksiin talouden toimijoiden hyvä käytäntö tarkistaa jokaisen liiketoimen yhteydessä, että mahdollinen asiakas todella tarvitsee rajoitettua räjähteiden lähtöainetta elinkeino-, liike-, käsityö- tai ammattitoimintaansa 3 artiklan 8 kohdassa vahvistetun ammattikäyttäjän määritelmän mukaisesti.

Asetusehdotuksen mukaan mahdolliselta asiakkaalta on ainakin kysyttävä hänen elinkeino-, liike- käsityö- tai ammattitoiminnastaan ja rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita koskevasta aiotusta käyttötarkoituksestaan. Jos talouden toimijalla on syytä epäillä, että mahdollisella asiakkaalla ei ole ammatillista tarvetta pyytämälleen rajoitetulle räjähteiden lähtöaineelle, liiketoimesta olisi kieltäydyttävä, ja siitä olisi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille 9 artiklan mukaisesti, jos on perusteltu syy epäillä, että ainetta tai seosta aiotaan käyttää räjähteiden laittomaan valmistukseen.

9 artikla: Epäilyttävistä liiketoimista, katoamisista ja varkauksista ilmoittaminen – Tässä säännöksessä määritellään epäilyttävistä liiketoimista, katoamisista ja varkauksista ilmoittamista koskevat vaatimukset. Säännöksessä muutetaan asetukseen (EU) N:o 98/2013 sisältyvän vaatimuksen rakennetta selkeyttämällä sitä ja järjestämällä sen sisältö aikajärjestykseen. Säännöksessä täsmennetään, että ilmoitukset tehdään räjähteiden laittoman valmistuksen havaitsemiseksi ja estämiseksi.

Asetusehdotuksella pyritään lisäämään räjähteiden laittoman valmistuksen havaitsemista edellyttämällä, että talouden toimijat ottavat käyttöön menettelyt epäilyttävien liiketoimien havaitsemiseksi. Menettelyt olisi kohdennettava ympäristöön, jossa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita tarjotaan, eli verkkoon tai sen ulkopuolelle, ja kohdistettava yleisölle, ammattikäyttäjille tai muille talouden toimijoille.

Asetuksessa (EU) N:o 98/2013 edellytetään, että talouden toimijat ilmoittavat epäilyttävistä liiketoimista etenkin, jos mahdollinen asiakas aikoo ostaa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita sellaisissa määrin, sellaisina aineyhdistelminä tai sellaisina pitoisuuksina, jotka ovat epätavanomaisia yksityiskäyttöön. Ammattikäyttäjät voivat kuitenkin myös olla mahdollisia asiakkaita, ja heidän liiketoimiaan ei tee epäilyttäväksi se, että he aikovat käyttää säänneltyä räjähteiden lähtöainetta muihin kuin yksityistarkoituksiin. Tässä asetusehdotuksessa liiketoimet katsotaan näin ollen epäilyttäviksi silloin, kun mahdollinen asiakas aikoo ostaa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita sellaisissa määrin, sellaisina aineyhdistelminä tai sellaisina pitoisuuksina, jotka ovat epätavanomaisia lailliseen käyttöön.

Jos talouden toimijoilla on perusteltu syy epäillä, että aine tai seos on tarkoitettu räjähdysaineiden laittomaan valmistukseen, heidän olisi ilmoitettava siitä 5 kohdassa ilmoitettuun kansalliseen yhteyspisteeseen, jonka olisi tämän asetusehdotuksen mukaisesti oltava käytettävissä ympäri vuorokauden viikon jokaisena päivänä. Koska aika on ratkaisevan tärkeää mahdollisten terrori-iskujen estämisessä, ilmoitus on tehtävä vuorokauden kuluessa.

Asetuksen (EU) N:o 98/2013 mukaan talouden toimijoiden on ilmoitettava säänneltyjen räjähteiden lähtöaineiden huomattavista katoamisista ja varkauksista sen jäsenvaltion kansalliselle yhteyspisteelle, jossa katoaminen tai varkaus tapahtui. Asetusehdotuksella laajennetaan tätä velvoitetta koskemaan ammattikäyttäjiä (3 kohta), ja, rajoitettujen

räjähteiden lähtöaineiden ollessa kyseessä, yleisön edustajia, jotka ovat luvallisesti hankkineet rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita.

10 artikla: Koulutus ja tiedottaminen – Tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus järjestää koulutusta ja toteuttaa tiedotustoimia. Artiklan 1 kohdassa edellytetään, että koulutusta annetaan lainvalvonta- ja tulliviranomaisille sekä pelastustyöntekijöille, jotta he pystyvät työssään tunnistamaan säännellyt räjähteiden lähtöaineet ja seokset ja reagoimaan epäilyttävään toimintaan riittävän ajoissa ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava vähintään kahdesti vuodessa tiedotustoimia, jotka on kohdennettu kunkin säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita käyttävän alan erityispiirteiden mukaisesti.

11 artikla: Kansalliset tarkastusviranomaiset – Tässä säännöksessä velvoitetaan jäsenvaltiot huolehtimaan siitä, että niillä on toimivaltaiset viranomaiset asetuksen 4–9 artiklan asianmukaisen soveltamisen tarkastusta ja valvontaa varten. Artiklan 2 kohdan mukaan näillä viranomaisilla on oltava tarvittavat tutkintavaltuudet, jotta ne voivat suorittaa tehtäviään asianmukaisesti.

12 artikla: Ohjeet – Tässä säännöksessä komissio valtuutetaan päivittämään säännöllisesti, lähtöaineita käsittelevää pysyvää komiteaa kuultuaan, olemassa olevia ohjeita ja laajentamaan niitä kolmelle uudelle alalle. Ensinnäkin, kun otetaan huomioon tarkastusviranomaisten olemassaoloa koskeva velvollisuus, laaditaan ohjeet siitä, miten ja kuinka usein tarkastuksia tehdään.

Toiseksi on otettava huomioon, että räjähteiden lähtöaineita tarjotaan yhä enemmän verkossa. Tässä asetuksessa muistutetaan, että siinä asetettuja rajoituksia sovelletaan myös etätilattuihin tavaralähetysiin, ja selvennetään sen vuoksi, että talouden toimijoiden on noudatettava asetuksessa säädettyjä velvoitteita myös verkossa toimiessaan (ks. 3 artikla). Ohjeissa käsitellään etätilaamiseen liittyviä käytännön kysymyksiä, kuten sitä, miten 8 artiklassa edellytetyt tarkastukset toteutetaan ja 9 artiklassa tarkoitetut epäilyttävät liiketoimet havaitaan.

Kolmanneksi on olemassa useita oikeudellisia kehyksiä, joiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa tietoja epäilyttävistä liiketoimista, katoamisista, varkauksista ja muista epäilyttävistä tapahtumista tai lupahakemuksista, kun niihin näyttäisi liittyvän rajatylittävä tekijä²⁹. Alan toimijat ovat korostaneet, että suurin este rajatylittävässä tietojenvaihdossa liittyy käytännön kysymyksiin, kuten tietojenvaihdon menetelmään. Ohjeissa käsitellään tätä aihetta.

13 artikla: Seuraamukset – Tällä säännöksellä säilytetään asetuksessa (EU) N:o 98/2013 vahvistettu nykyinen sääntö, jonka mukaan asetuksen rikkomisesta aiheutuvien seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

14 artikla: Suojalauseke – Tällä säännöksellä säilytetään asetuksen (EU) N:o 98/2013 suojalauseke, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön lisärajoituksia lisäämällä aineita liitteessä I tai II olevaan taulukkoon tai alentamalla liitteessä I esitettyjä pitoisuusrajoja. Jäsenvaltioiden on esitettävä lisärajoitusten perustelut, jotka komission on

²⁹

Esimerkiksi neuvoston päätös 2005/671/YOS, tehty 20 päivänä syyskuuta 2005, terrorismirikoksia koskevasta tiedonvaihdosta ja yhteistyöstä (EUVL L 253, 29.9.2005, s. 22) ja neuvoston asetus (EY) N:o 515/97, annettu 13 päivänä maaliskuuta 1997, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi (EUVL L 82, 22.3.97, s.1).

tutkittava välittömästi. Komissiolla on jo oikeus muuttaa liitteitä tai ehdottaa niihin muutoksia tarkastelun perusteella. Tässä asetusehdotuksessa myös annetaan komissiolle valtuudet päättää asianomaista jäsenvaltiota kuultuaan, että jäsenvaltion toteuttama toimenpide ei ole perusteltu, ja pyytää jäsenvaltiota peruuttamaan se.

15 artikla: Liitteiden muuttaminen – Tällä säännöksellä annetaan komissiolle mahdollisuus antaa delegoituja säädöksiä aineiden lisäämiseksi liitteisiin I ja II ja liitteessä I olevien raja-arvojen muuttamiseksi siinä määrin, kuin se on tarpeen räjähteiden lähtöaineina käytettävien aineiden väärinkäytössä tapahtuneiden muutosten ottamiseksi huomioon tai tutkimuksen ja testauksen perusteella. Asetuksen (EU) N:o 98/2013 nojalla komissio ei voi antaa delegoituja säädöksiä uusien aineiden lisäämiseksi asetuksen liitteeseen I. Komissio pyrkii delegoitujen säädösten valmistelun osana kuulemaan asiaankuuluvia sidosryhmiä, erityisesti kemianteollisuuden ja vähittäiskaupan edustajia. Komissio antaa erillisen delegoidun säädöksen kunkin liitteeseen tehtävän muutoksen osalta asianomaisia sidosryhmiä kuultuaan ja sellaisen analyysin perusteella, jolla osoitetaan, että muutokset eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta talouden toimijoille tai kuluttajille, ottaen asianmukaisesti huomioon tavoitteet, joihin pyritään.

16 artikla: Siirretyn säädösvallan käyttäminen – Tässä säännöksessä määritellään delegoitujen säädösten antamista koskevat edellytykset 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Asetuksesta (EU) N:o 98/2013 poiketen komissio velvoitetaan kuulemaan kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita.

17 artikla: Kiireellinen menettely – Tällä säännöksellä mahdollistetaan nopeampi menettely delegoitujen säädösten antamiseksi, jos se on tarpeen erittäin kiireellisessä tapauksessa 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

18 artikla: Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteen XVII muuttaminen – Tällä säännöksellä täydennetään niiden asetuksen (EY) N:o 1907/2006 mukaisten rajoitusten siirtoa tähän asetusehdotukseen, jotka koskevat ammoniumnitraattia, jonka typpipitoisuus ammoniumnitraatista laskettuna on vähintään 16 painoprosenttia, poistamalla asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XVII olevan 58 nimikkeen 2 kohta. Mainitun 58 nimikkeen 3 kohdassa säädettiin, että rajoituksesta on oikeus poiketa 1 päivään heinäkuuta 2014 saakka, joten myös kyseinen kohta poistetaan.

19 artikla: Asetuksen (EU) N:o 98/2013 kumoaminen – Tällä säännöksellä kumotaan asetus (EU) N:o 98/2013 ehdotetun asetuksen voimaantulosta alkaen. Artiklassa myös säädetään, että viittauksia asetukseen (EU) N:o 98/2013 pidetään viittauksina tämän ehdotuksen aiheena olevaan asetukseen.

20 artikla: Ilmoittaminen – Tässä säännöksessä edellytetään, että jäsenvaltiot ilmoittavat tietyt asetuksen soveltamiseen liittyvät tiedot, jotta komissio voi suorittaa 21 ja 22 artiklan mukaiset tehtävänsä.

21 artikla: Seuranta – Tässä säännöksessä säädetään, että komissio laatii asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten yksityiskohtaisen seurantaohjelman.

22 artikla: Arviointi – Tässä säännöksessä säädetään, että komissio arvioi asetuksen komission paremman sääntelyn suuntaviivojen ja 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 kohdan mukaisesti ja esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle kertomuksen arvioinnin tärkeimmistä havainnoista.

23 artikla: Voimaantulo – Tässä säännöksessä säädetään asetuksen voimaantulopäivästä. Koska olemassa oleviin uhkiin on puututtava kiireellisesti, asetusta olisi alettava soveltaa

vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Tämä antaa jäsenvaltioille ja talouden toimijoille aikaa tehdä tarvittavat järjestelyt uuden oikeudelliseen kehyksen noudattamiseksi.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä, asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteen XVII muuttamisesta ja räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 98/2013 kumoamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³⁰,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 98/2013³¹ vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt sellaisten aineiden ja seosten asettamisesta saataville, tuonnista, hallussapidosta ja käytöstä, joita voitaisiin käyttää väärin räjähteiden laittomaan valmistukseen. Asetuksen tarkoituksena on rajoittaa yleisön mahdollisuuksia hankkia tällaisia aineita ja seoksia sekä varmistaa, että epäilyttäviä liiketoimista koko toimitusketjussa ilmoitetaan asianmukaisesti.
- (2) Vaikka asetuksella (EU) N:o 98/2013 on osaltaan vähennetty räjähteiden lähtöaineiden aiheuttamaa uhkaa unionissa, kotitekoisia räjähteitä koskevaa valvontatoimien järjestelmää on tarpeen vahvistaa. Kun otetaan huomioon tarvittavien muutosten määrä, selkeyden vuoksi on aiheellista korvata asetus (EU) N:o 98/2013.
- (3) Asetuksella (EU) N:o 98/2013 rajoitettiin räjähteiden lähtöaineiden saatavuutta ja käyttöä yleisön edustajien keskuudessa. Tästä kiellosta huolimatta jäsenvaltiot voivat kuitenkin antaa lupa- ja rekisteröintijärjestelmän kautta yleisölle luvan hankkia kyseisiä aineita. Räjähteiden lähtöaineita koskevat rajoitukset ja valvontatoimet ovat tämän vuoksi olleet erilaisia eri jäsenvaltioissa ja omiaan aiheuttamaan esteitä unionin sisäiselle kaupalle ja siten estäneet sisämarkkinoiden toimintaa. Lisäksi olemassa olevat rajoitukset ja valvontatoimet eivät ole taanneet riittävää yleisen turvallisuuden tasoa, koska niillä ei ole voitu asianmukaisesti estää rikollisia hankkimasta räjähteiden lähtöaineita. Kotitekoisten räjähteiden aiheuttama uhka on pysynyt korkeana ja muuttunut edelleen.

³⁰ EUVL C , , s . .

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 98/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä (EUVL L 39, 9.2.2013, s. 1).

- (4) Järjestelmää räjähdysaineiden laittoman valmistuksen estämiseksi olisi näin ollen edelleen tiukennettava ja yhdenmukaistettava ottaen huomioon terrorismin ja muun vakavan rikollisen toiminnan aiheuttaman muuttuvan uhan yleiselle turvallisuudelle. Näin myös varmistettaisiin räjähteiden lähtöaineiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla, edistettäisiin talouden toimijoiden välistä kilpailukykyä ja kannustettaisiin innovointiin esimerkiksi helpottamalla turvallisempien kemikaalien kehittämistä räjähteiden lähtöaineiden tilalle.
- (5) Perusteet, joilla määritetään, mitä toimenpiteitä olisi sovellettava mihinkin räjähteiden lähtöaineeseen, sisältävät kyseiseen räjähteiden lähtöaineeseen liittyvän uhkatason, kyseisen lähtöaineen kaupan määrän ja mahdollisuuden määrittää pitoisuustaso, jonka alittuessa lähtöainetta voidaan edelleen käyttää niihin laillisiin tarkoituksiin, joita varten se on asetettu saataville, ja jonka alittuessa on huomattavasti epätodennäköisempää, että sitä käytetään räjähteiden laittomaan valmistukseen.
- (6) Yleisön edustajien ei pitäisi voida hankkia, tuoda, pitää hallussaan tai käyttää edellä mainittuja räjähteiden lähtöaineita, joiden pitoisuus vastaa tiettyä raja-arvoa tai ylittää sen. On kuitenkin asianmukaista säätää yleisön edustajien mahdollisuudesta hankkia, tuoda, pitää hallussaan tai käyttää laillisiin tarkoituksiin joitakin pitoisuusrajan ylittäviä räjähteiden lähtöaineita, jos heillä on siihen lupa.
- (7) Lupia voidaan myöntää vain sellaisia aineita varten, joiden pitoisuudet eivät ylitä tässä asetuksessa vahvistettua ylärajaa. Kun tämä yläraja ylitetään, räjähteiden laittoman valmistuksen riski on suurempi kuin tarve näiden räjähteiden lähtöaineiden hyvin vähäiseen lailliseen käyttöön yleisön edustajien keskuudessa; jälkimmäiseen tarkoitukseen voidaan käyttää vaihtoehtoisia aineita tai pienempiä pitoisuuksia ja saavuttaa sama vaikutus. Tässä asetuksessa olisi määritettävä myös ne seikat, jotka toimivaltaisten viranomaisien olisi vähintään otettava huomioon harkitessaan luvan myöntämistä. Tämän olisi yhdessä tämän asetuksen liitteessä esitetyn lomakkeen kanssa helpotettava lupien tunnustamista muissa jäsenvaltioissa, jotka soveltavat lupajärjestelmää.
- (8) Tämän asetuksen mukaisten rajoitusten ja valvontatoimien soveltamiseksi niiden talouden toimijoiden, jotka myyvät ammattikäyttöön tai luvan saaneille yleisön edustajille, olisi tukeuduttava toimitusketjun alkupäässä saatavilla oleviin tietoihin. Toimitusketjun kunkin toimijan olisi tämän vuoksi ilmoitettava kyseisen rajoitetun räjähteiden lähtöaineen vastaanottajalle, että kyseisen aineen saataville asettamista, tuontia, hallussapitoa ja käyttöä yleisön edustajien toimesta koskee tässä asetuksessa säädetty rajoitus, esimerkiksi kiinnittämällä asianmukainen merkintä tai tarkistamalla, että asianmukainen merkintä on kiinnitetty, tai sisällyttämällä tiedot käyttöturvallisuustiedotteeseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006³² liitteen II mukaisesti.
- (9) Talouden toimijan ja ammattikäyttäjän ero on se, että talouden toimija asettaa rajoitetun räjähteiden lähtöaineen toisen henkilön saataville, kun taas ammattikäyttäjä hankkii tai tuo rajoitetun räjähteiden lähtöaineen vain omaan käyttöönsä. Talouden toimijoiden, jotka myyvät ammattikäyttäjille tai luvan saaneille yleisön edustajille, olisi varmistettava, että niiden räjähteiden lähtöaineiden myynnissä toimiva henkilökunta tuntee tuotteet, joita ne tarjoavat ja jotka sisältävät räjähteiden lähtöaineita, esimerkiksi sisällyttämällä nämä tiedot tuotteen viivakoodiin.

³²

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

- (10) Ammattikäyttäjän, jonka saataville voidaan asettaa rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, ja yleisön edustajan, jonka saataville niitä ei voida asettaa, välinen ero perustuu siihen, aikooko henkilö käyttää räjähteiden lähtöainetta elinkeino-, käsityö- tai ammattitoimintaansa liittyviin tarkoituksiin. Talouden toimijoiden ei näin ollen pidä asettaa rajoitettua räjähteiden lähtöainetta sellaisen luonnollisen tai oikeushenkilön saataville, joka toimii ammatillisesti alalla, jolla kyseistä rajoitettua räjähteiden lähtöainetta ei yleensä käytetä ammatillisiin tarkoituksiin.
- (11) Tämän asetuksen mukaisia velvoitteita olisi sovellettava myös yrityksiin, jotka toimivat verkossa, mukaan lukien verkossa toimivat markkinapaikat. Näin ollen myös verkossa toimivien talouden toimijoiden olisi koulutettava henkilökuntaansa, ja niillä olisi oltava käytössään asianmukaiset menettelyt epäilyttävien liiketoimien havaitsemiseksi. Ne eivät myöskään saisi asettaa rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita yleisön jäsenen saataville muissa kuin niissä jäsenvaltioissa, joissa on käytössä tai joihin perustetaan tämän asetuksen mukainen lupajärjestelmä, ja ainoastaan varmistuttuaan siitä, että kyseisellä yleisön edustajalla on lupa. Tarkastettuaan mahdollisen asiakkaan henkilöllisyyden esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 910/2014³³ tarkoitettujen mekanismien avulla, talouden toimijan olisi varmistettava, että aiottua liiketoimea varten on myönnetty lupa, esimerkiksi tarkastamalla lupa fyysisesti toimitushetkellä tai mahdollisen asiakkaan suostumuksella ottamalla yhteyttä sellaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiseen viranomaiseen, joita voidaan kuulla niiden myöntämistä luvista. Verkossa toimivien yritysten on, kuten verkon ulkopuolella toimivien, pyydettävä ammattikäyttäjiltä käyttötarkoitusta koskevat ilmoitukset.
- (12) Sikäli kun verkossa toimivat markkinapaikat toimivat pelkästään välittäjinä yhtäältä taloudellisten toimijoiden ja toisaalta yleisön edustajien, ammattikäyttäjien tai viljelijöiden välillä, niitä ei pitäisi vaatia ohjeistamaan rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden myynnissä toimivaa henkilökuntaansa tai tarkastamaan henkilöllisyyttä ja tarvittaessa mahdollisen asiakkaan lupaa tai pyytämään tältä muita tietoja. Kuitenkin kun otetaan huomioon verkossa välittäjinä toimivien markkinapaikkojen keskeinen rooli verkkoliiketoimissa, mukaan lukien rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden myynti, on asianmukaista, että niiden olisi ilmoitettava selkeästi ja tehokkaasti käyttäjille, jotka aikovat asettaa saataville rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita niiden palvelujen välityksellä, tämän asetuksen mukaisista velvoitteista. Lisäksi on aiheellista, että verkossa välittäjinä toimivat markkinapaikat toteuttavat toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että niiden käyttäjät noudattavat tarkastusta koskevia velvoitteitaan, esimerkiksi tarjoamalla välineitä lupien tarkastuksen helpottamiseksi. Mitkään näistä verkossa toimivia markkinapaikkoja, jotka toimivat tässä asetuksessa tarkoitettuina välittäjinä, koskevista velvoitteista eivät saisi rajoittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY³⁴ 14 ja 15 artiklan soveltamista.
- (13) Asetuksen käytännön soveltamisen parantamiseksi sekä talouden toimijoiden että viranomaisten olisi tarjottava riittävästi koulutusta tämän asetuksen mukaisista velvoitteista. Jäsenvaltioissa olisi oltava tarkastusviranomaisia, ja niiden olisi

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2000, tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista (*direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä*) (EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1).

säännöllisesti toteutettava tiedotustoimia, jotka on kohdennettu kunkin alan erityispiirteet huomioon ottaen, ja ylläpidettävä jatkuvaa vuoropuhelua toimitusketjun, myös verkossa toimivien markkinapaikkojen, kanssa.

- (14) Aineet, joita rikolliset käyttävät laittomien räjähdysaineiden valmistamiseen, voivat vaihtua nopeasti. Tämän vuoksi olisi oltava mahdollista tuoda lisää aineita tässä asetuksessa säädetyn järjestelmän piiriin, tarpeen vaatiessa kiireellisesti. Räjähteiden lähtöaineina käytettävien aineiden väärinkäytössä tapahtuneen kehityksen ottamiseksi huomioon komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädöksiä sellaisten aineiden lisäämiseksi luetteloon, joita ei saa asettaa yleisön saataville, tiettyjen tämän asetuksen nojalla rajoitettujen aineiden raja-arvojen muuttamiseksi, jotka ylittäviä aineita ei saa asettaa yleisön saataville, ja sellaisten aineiden lisäämiseksi luetteloon, joita koskevista epäilyttävistä liiketoimista on ilmoitettava. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa³⁵ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (15) Asetukseen sisällytetään suojalauseke, jossa säädetään asianmukaisesta unionin menettelystä sellaisten aineiden osalta, joita ei ole jo rajoitettu tämän asetuksen nojalla mutta joiden osalta jäsenvaltiolla on perusteltu syy uskoa, että kyseisiä aineita voitaisiin käyttää räjähteiden laittomaan valmistukseen. Ottaen huomioon erityiset riskit, joihin tällä asetuksella pyritään puuttumaan, on lisäksi asianmukaista sallia jäsenvaltioiden tietyissä olosuhteissa toteuttavan suojatoimenpiteitä myös sellaisten aineiden osalta, joihin on jo kohdistettu toimenpiteitä tällä asetuksella.
- (16) Sääntelykehystä voitaisiin yksinkertaistaa siirtämällä asianomaiset ammoniumnitraatin saataville asettamista koskevat turvallisuuspainotteiset rajoitukset asetuksesta (EY) N:o 1907/2006 tähän asetukseen. Tämän vuoksi asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XVII olevan 58 nimikkeen 2 ja 3 kohta olisi poistettava.
- (17) Asetus (EU) N:o 98/2013 olisi kumottava.
- (18) Tässä asetuksessa edellytetään henkilötietojen käsittelyä ja niiden luovuttamista edelleen kolmansille osapuolille, jos kyse on epäilyttävistä liiketoimista. Tämä käsittely ja luovuttaminen merkitsevät puuttumista yksityisyyttä koskeviin perusoikeuksiin ja henkilötietojen suojaa koskevaan oikeuteen. Sen mukaisesti olisi varmistettava, että henkilötietojen suojaa koskeva perusoikeus turvataan asianmukaisesti henkilöille, joiden henkilötietoja käsitellään tätä asetusta sovellettaessa. Tämän asetuksen puitteissa suoritettavaa henkilötietojen käsittelyä säännellään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679³⁶. Näin ollen lupamenettelyn ja epäilyttävänä pidettävästä liiketoimesta ilmoittamisen edellyttämässä henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava asetusta (EU) 2016/679, mukaan lukien yleiset tietosuojaperiaatteet, kuten lainmukaisuus, kohtuullisuus ja

³⁵ EUVL L 123, 12.5. 2016, s. 1.

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

läpinäkyvyys, käyttötarkoituksen rajoittaminen, tietojen minimointi, paikkansapitävyys, säilytyksen rajoittaminen, eheys ja luottamuksellisuus sekä rekisteröidyn oikeudet.

- (19) Komission olisi suoritettava tämän asetuksen arviointi viiden kriteerin, eli tehokkuuden, vaikuttavuuden, merkityksellisyyden, johdonmukaisuuden ja EU:n lisäarvon, perusteella, ja arvioinnin olisi oltava pohjana mahdollisten jatkotoimien vaikutustenarvioinnille. Tietoja olisi kerättävä säännöllisesti, ja niitä olisi hyödynnettävä tämän asetuksen arvioinnissa.
- (20) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on rajoittaa yleisön mahdollisuutta hankkia räjähteiden lähtöaineita, vaan se voidaan rajoittamisen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt sellaisten aineiden ja seosten asettamisesta saataville, tuonnista, hallussapidosta ja käytöstä, joita voitaisiin käyttää väärin räjähteiden laittomaan valmistukseen; tarkoituksena on rajoittaa yleisön mahdollisuuksia hankkia tällaisia aineita ja seoksia sekä varmistaa, että epäilyttävistä liiketoimista koko toimitusketjussa ilmoitetaan asianmukaisesti.

Tämä asetus ei rajoita liitteessä I ja II lueteltuja aineita koskevia muita, tiukempia unionin oikeuden säännöksiä.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan liitteessä I ja II lueteltuihin aineisiin ja kyseisiä aineita sisältäviin aineisiin ja seoksiin.
2. Tätä asetusta ei sovelleta
 - a) esineisiin, sellaisina kuin ne on määritelty asetuksen (EY) N:o 1907/2006 3 artiklan 3 alakohdassa;
 - b) pyroteknisiin tuotteisiin, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin 2013/29/EU³⁷ 3 artiklan 1 kohdassa;
 - c) ei-kaupallisiin pyroteknisiin tuotteisiin, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan on tarkoitettu asevoimien, lainvalvontaviranomaisten tai palokunnan käyttöön;
 - d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/90/EU³⁸ soveltamisalaan kuuluviin pyroteknisiin varusteisiin;

³⁷

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 27).

- e) ilmailu- ja avaruusteollisuudessa käytettäväksi tarkoitettuihin pyroteknisiin tuotteisiin;
- f) leluissa käytettäväksi tarkoitettuihin nalleihin;
- g) laillisesti yleisön edustajan saataville lääkereseptin perusteella ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti asetettaviin lääkkeisiin.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'aineella' asetuksen (EY) N:o 1907/2006 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ainetta;
- 2) 'seoksella' asetuksen (EY) N:o 1907/2006 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua seosta;
- 3) 'esineellä' asetuksen (EY) N:o 1907/2006 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua esinettä;
- 4) 'asettamisella saataville' toimittamista, joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 5) 'tuonnilla' toimia, joilla aine tuodaan jäsenvaltion alueelle joko toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannelta maasta;
- 6) 'käytöllä' prosessointia, muotoilua, varastointia, käsittelyä tai sekoittamista, mukaan lukien esineen tuotannon yhteydessä, taikka mitä tahansa muuta hyödyntämistä;
- 7) 'yleisön edustajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarvitsee rajoitettua räjähteiden lähtöainetta tarkoituksiin, jota eivät ole yhteydessä hänen tavanomaiseen elinkeino-, liike-, käsityö- tai ammattitoimintaansa;
- 8) 'ammattikäyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka osoitetusti tarvitsee rajoitettua räjähteiden lähtöainetta tarkoituksiin, jotka ovat yhteydessä hänen elinkeino-, liike-, käsityö- tai ammattitoimintaansa ja joihin ei kuulu kyseisen rajoitetun räjähteiden lähtöaineen asettaminen toisen henkilön saataville.
- 9) 'talouden toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai julkisyhteisöä taikka tällaisten henkilöiden ja/tai elinten ryhmää, joka toimittaa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita tai säänneltyihin räjähteiden lähtöaineisiin liittyviä palveluja markkinoille joko verkossa tai sen ulkopuolella, verkossa toimivat markkinapaikat mukaan luettuina;
- 10) 'verkossa välittäjänä toimivalla markkinapaikalla' sellaisen välittäjäpalvelun tarjoajaa, jonka avulla yhtäältä talouden toimijat ja toisaalta yleisön edustajat, ammattikäyttäjät tai viljelijät voivat tehdä rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita koskevia liiketoimia siten, että ne tekevät verkkomyynti- tai -palvelusopimuksen talouden toimijan kanssa joko kyseisen verkossa toimivan markkinapaikan verkkosivustolla tai talouden toimijan verkkosivustolla, joka käyttää kyseisen verkossa toimivan markkinapaikan tarjoamia tietojenkäsittelypalveluita;
- 11) 'rajoitetulla räjähteiden lähtöaineella' ainetta, joka on merkitty liitteessä I olevaan luetteloon ja jonka pitoisuus ylittää sille kyseisen luettelon 2 sarakkeessa vahvistetun raja-arvon (ammoniumnitraatin osalta pitoisuus, joka on yhtä suuri tai suurempi kuin 2 sarakkeessa vahvistettu raja-arvo); käsitteellä tarkoitetaan myös seosta tai toista ainetta, jossa tällaista luetteloitua ainetta esiintyy pitoisuutena, joka ylittää sille

vahvistetun raja-arvon (ammoniumnitraatin osalta pitoisuutena, joka on yhtä suuri tai suurempi kuin sille vahvistettu raja-arvo);

- 12) 'säännellyllä räjähteiden lähtöaineella' ainetta, joka on merkitty liitteessä I tai II olevaan luetteloon; käsitteellä tarkoitetaan myös seosta tai muuta ainetta, jossa on kyseisissä liitteissä lueteltua ainetta;
- 13) 'maataloustoiminnalla' maataloustuotteiden tuotantoa, kasvatusta tai viljelyä, myös sadonkorjuuta, lypsämistä ja tuotantoeläinten kasvatusta ja pitoa, tai maan säilyttämistä hyvässä maatalous- ja ympäristökunnossa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013³⁹ 94 artiklassa säädetyllä tavalla;
- 14) 'viljelijällä' sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, millainen ryhmän ja sen jäsenten oikeudellinen asema on kansallisen lainsäädännön mukaan, jonka tila sijaitsee perussopimusten alueellisella soveltamisalalla, siten kuin se määritellään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 52 artiklassa yhdessä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 ja 355 artiklan kanssa, ja joka harjoittaa maataloustoimintaa.

4 artikla

Vapaa liikkuvuus

Jollei tässä asetuksessa tai muissa unionin säädöksissä toisin säädetä, jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää säännellyn räjähteiden lähtöaineen asettamista saataville.

5 artikla

Asettaminen saataville, tuonti, hallussapito ja käyttö

1. Rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita ei saa asettaa yleisön edustajien saataville, eivätkä yleisön edustajat saa tuoda, pitää hallussaan tai käyttää niitä.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta ammoniumnitraattiin (CAS RN 6484-52-2), joka asetetaan viljelijöiden saataville tai jota viljelijät tuovat, pitävät hallussaan tai käyttävät maataloustoimintaan, joka on joko koko- tai osa-aikaista eikä välttämättä suhteutettua maa-alueen kokoon.
3. Jäsenvaltiot voivat säilyttää tai perustaa lupajärjestelmän, jonka puitteissa rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, joiden pitoisuus ei ylitä liitteessä I olevassa 3 sarakkeessa vahvistettuja vastaavia raja-arvoja, voidaan asettaa yleisön edustajien saataville tai yleisön edustajat voivat tuoda, pitää hallussaan tai käyttää niitä.

Tällaisen järjestelmän nojalla yleisön edustajan on hankittava ja pyydettyäessä esitettävä sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen 6 artiklan mukaisesti myöntämä lupa hankkia, tuoda, pitää hallussa ja käyttää rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, josta kyseinen rajoitettu räjähteiden lähtöaine on tarkoitus hankkia tai tuoda tai jossa sitä on tarkoitus pitää hallussa tai käyttää.

³⁹

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 549).

4. Jäsenvaltioiden on viipymättä ilmoitettava komissiolle kaikista toimenpiteistä, joita ne toteuttavat 3 kohdassa tarkoitetun järjestelmän panemiseksi täytäntöön. Ilmoituksessa on mainittava ne rajoitetut räjähteiden lähtöaineet, joita varten jäsenvaltiossa on 3 kohdassa tarkoitettu lupajärjestelmä.
5. Komissio julkistaa luettelon jäsenvaltioiden 4 kohdan mukaisesti ilmoittamista toimenpiteistä.

6 artikla

Luvat

1. Kunkin jäsenvaltion, joka antaa lupia yleisön edustajille, joilla on oikeutettu intressi hankkia, tuoda, pitää hallussa tai käyttää rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita, on vahvistettava 5 artiklan 3 kohdassa säädetyn luvan myöntämistä koskevat säännöt. Harkitessaan luvan myöntämistä jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon kaikki olennaiset seikat ja erityisesti seuraavat asiat:
 - a) aineen aiotun käyttötarkoituksen laillisuus;
 - b) sellaisten alhaisemman pitoisuuden tai vaihtoehtoisten aineiden saatavuus, joilla saadaan sama vaikutus;
 - c) hakijan tausta, kuten tiedot hänelle missä tahansa unionin alueella annetuista aiemmista rikostuomioista;
 - d) ehdotetut varastointijärjestelyt sen varmistamiseksi, että rajoitettu räjähteiden lähtöaine säilytetään turvallisesti.
2. Lupa on evättävä, jos on perusteltu syy epäillä aiotun käytön laillisuutta tai käyttäjän aikomuksia käyttää sitä lailliseen tarkoitukseen.
3. Toimivaltaisen viranomaisen voi valita, miten luvan voimassaoloaikaa rajoitetaan, myöntämällä sen yhtä tai useampaa käyttökertaa varten enintään kolmen vuoden ajaksi. Toimivaltaisen viranomaisen voi velvoittaa luvanhaltijan osoittamaan luvan voimassaolon ilmoitettuun päättymiseen saakka, että luvan myöntämisedellytykset täyttyvät edelleen. Luvassa on mainittava ne rajoitetut räjähteiden lähtöaineet, joita varten lupa on myönnetty.
4. Toimivaltaiset viranomaiset voivat periä hakijoilta lupahakemuksesta maksun. Maksun suuruus ei saa ylittää hakemuksen käsittelykustannuksia.
5. Toimivaltaisen viranomaisen voi keskeyttää luvan voimassaolon tai peruuttaa luvan, jos on perusteltu syy epäillä, että luvan myöntämisedellytykset eivät enää täyty.
6. Toimivaltaisen viranomaisen päätöksiä koskevat muutoksenhakupyynnöt sekä lupaehtojen noudattamista koskevat riidat on saatettava asiasta kansallisen lainsäädännön mukaisesti vastaavan elimen käsiteltäviksi.
7. Jäsenvaltio, jossa on käytössä 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu lupajärjestelmä, voi tunnustaa muiden jäsenvaltioiden myöntämiä lupia.

Jäsenvaltiot voivat käyttää liitteessä III olevaa lupamallia.

8. Edellä 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettut tiedot muissa jäsenvaltioissa annetuista aiemmista rikostuomiosta on hankittava neuvoston puitepäätöksellä 2009/315/JHA⁴⁰ perustetun järjestelmän kautta. Mainitun puitepäätöksen 3 artiklassa tarkoitettujen keskusviranomaisten on vastattava tietopyyntöihin 20 työpäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
9. Jäsenvaltion asetuksen (EU) N:o 98/2013 7 artiklan mukaisesti antamat luvat, jotka ovat edelleen voimassa [tämän asetuksen soveltamisen aloituspäivänä], lakkaavat olemasta voimassa kyseisenä päivänä. Kukin jäsenvaltio voi kuitenkin luvanhaltijan pyynnöstä päättää vahvistaa tai uusia kyseisessä jäsenvaltiossa myönnettyjä lupia tai pidentää niiden voimassaoloa, jos rajoitetut räjähteiden lähtöaineet voivat olla luvanvaraisia liitteessä I olevassa 3 sarakkeessa vahvistettujen raja-arvojen mukaisesti ja jos toimivaltainen viranomais katsoo, että 1 kohdassa tarkoitettut luvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Lupa olisi vahvistettava tai uusittava tai sen voimassaoloa pidennettävä tämän artiklan 3 kohdassa asetetussa määräajassa.

7 artikla

Toimitusketjulle tiedottaminen

1. Talouden toimijan, joka asettaa rajoitetun räjähteiden lähtöaineen toisen talouden toimijan saataville, on ilmoitettava kyseiselle talouden toimijalle, että kyseisen räjähteiden lähtöaineen hankkimista, hallussapitoa tai käyttöä yleisön edustajien toimesta koskee 5 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetty rajoitus.
2. Talouden toimijan, joka asettaa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita ammattikäyttäjän tai yleisön edustajan saataville 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, on varmistettava ja voitava osoittaa 11 artiklassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille, että sen rajoitettujen räjähteiden lähtöaineiden myynnissä toimiva henkilökunta
 - a) tietää, että sen tarjoamat tuotteet sisältävät säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita;
 - b) on saanut ohjeet tämän asetuksen 5–9 artiklassa asetetuista velvoitteista.
3. Verkossa välittäjänä toimivan markkinapaikan on toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sen käyttäjät tietävät tämän asetuksen mukaiset velvoitteensa asettaessaan saataville rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita kyseisen markkinapaikan palveluiden välityksellä.

8 artikla

Tarkastaminen myynnin yhteydessä

1. Talouden toimijan, joka asettaa rajoitetun räjähteiden lähtöaineen yleisön edustajan saataville 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, on kutakin liiketoimea varten tarkastettava asiakkaan henkilöllisyys ja lupa sen jäsenvaltion perustaman järjestelmän mukaisesti, jossa rajoitettu räjähteiden lähtöaine asetetaan saataville.
2. Talouden toimija, joka asettaa rajoitetun räjähteiden lähtöaineen ammattikäyttäjän tai viljelijän saataville, on sen varmistamiseksi, että mahdollinen asiakas on ammattikäyttäjä tai viljelijä, tarkastettava kunkin liiketoimen yhteydessä seuraavat seikat:

⁴⁰ Neuvoston puitepäätös 2009/315/YOS, tehty 26 päivänä helmikuuta 2009, jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä (EUVL L 93, 7.4.2009, s. 23).

- a) mahdollisen asiakkaan elinkeino-, liike-, käsityö- tai ammattitoiminta;
 - b) mahdollisen asiakkaan asianomaisia rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita koskeva aiottu käyttötarkoitus.
3. Tämän asetuksen noudattamisen varmistamiseksi ja räjähteiden laittoman valmistuksen havaitsemiseksi ja estämiseksi talouden toimijoiden on säilytettävä 2 kohdassa tarkoitetut tiedot sekä asiakkaan nimi- ja osoitetiedot yhden vuoden ajan liiketoimen päivämäärästä. Tänä aikana tietojen on oltava saatavilla tarkastusta varten toimivaltaisten viranomaisten tai lainvalvontaviranomaisten pyynnöstä.
4. Verkossa välittäjänä toimivan markkinapaikan on toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sen käyttäjät noudattavat tämän artiklan mukaisia velvoitteitaan asettaessaan saataville rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita kyseisen markkinapaikan palveluiden välityksellä.

9 artikla

Epäilyttävistä liiketoimista, katoamisista ja varkauksista ilmoittaminen

1. Räjähteiden laittoman valmistuksen havaitsemiseksi ja estämiseksi talouden toimijoiden on ilmoitettava säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita koskevista liiketoimista, mukaan lukien ammattikäyttäjiä koskevat liiketoimet, jos on perusteltu syy epäillä, että ainetta tai seosta aiotaan käyttää räjähteiden laittomaan valmistukseen.

Talouden toimijoiden on ilmoitettava tällaisista epäilyttävistä liiketoimista sen jälkeen, kun ne ovat ottaneet huomioon kaikki seikat ja erityisesti, jos mahdollinen asiakas:

- a) vaikuttaa epäselvältä säänneltyjen räjähteiden lähtöaineiden aiotun käyttötarkoituksen suhteen;
- b) ei tunne säänneltyjen räjähteiden lähtöaineiden aiottua käyttötarkoitusta tai ei kykene uskottavasti selittämään sitä;
- c) aikoo ostaa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita sellaisissa määrin, sellaisina aineyhdistelminä tai sellaisina pitoisuuksina, jotka ovat epätavanomaisia lailliseen käyttöön;
- d) ei ole halukas todistamaan henkilöllisyyttään tai asuinpaikkaansa tai tarvittaessa ammattikäyttäjän tai talouden toimijan asemaansa; tai

haluaa ehdottomasti käyttää epätavallisia maksutapoja, kuten suuria käteissummia.

2. Talouden toimijoilla, jotka eivät ole verkossa välittäjinä toimivia markkinapaikkoja, on oltava käytössään epäilyttävien liiketoimien havaitsemiseksi menettelyt, jotka on kohdennettu ympäristöön, jossa säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita tarjotaan.
3. Talouden toimijat voivat kieltäytyä epäilyttävästä liiketoimesta, ja niiden on ilmoitettava sellaisesta tai sellaisen yrityksestä sekä mahdollisuuksien mukaan asiakkaan henkilöllisyys 24 tunnin kuluessa sen jäsenvaltion kansalliselle yhteyspisteelle, jossa epäilyttävä liiketoimi tehtiin tai yritettiin tehdä.
4. Kunkin jäsenvaltion on perustettava yksi tai useampi kansallinen yhteyspiste ja ilmoitettava selvästi sen puhelinnumero ja sähköpostiosoite epäilyttävistä

liiketoimista ilmoittamista varten. Kansallisten yhteyspisteiden on oltava käytettävissä ympäri vuorokauden viikon jokaisena päivänä.

5. Talouden toimijoiden ja ammattikäyttäjien on ilmoitettava säänneltyjen räjähteiden lähtöaineiden huomattavista katoamisista ja varkauksista sen jäsenvaltion kansalliselle yhteyspisteelle, jossa katoaminen tai varkaus tapahtui. Niiden on katoamisen tai varkauden huomattavuudesta päättäessään tarkasteltava, onko määrä epätavallinen kaikki tapaukseen liittyvät seikat huomioon ottaen.
6. Yleisön edustajien, jotka ovat hankkineet rajoitettuja räjähteiden lähtöaineita 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, on ilmoitettava aineiden huomattavista katoamisista ja varkauksista sen jäsenvaltion kansalliselle yhteyspisteelle, jossa katoaminen tai varkaus tapahtui.

10 artikla

Koulutus ja tiedottaminen

1. Jäsenvaltioiden on annettava koulutusta pelastustyöntekijöille sekä lainvalvonta- ja tulliviranomaisille, jotta nämä voivat työssään tunnistaa säänneltyt räjähteiden lähtöaineet ja seokset ja reagoida riittävän ajoissa ja tarkoituksenmukaisella tavalla epäilyttävään toimintaan.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava vähintään kahdesti vuodessa tiedotustoimia, jotka on kohdennettu kunkin säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita käyttävän alan erityispiirteiden mukaisesti.

11 artikla

Kansalliset tarkastusviranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että niillä on toimivaltaiset viranomaiset tämän asetuksen 4–9 artiklan asianmukaisen soveltamisen tarkastamista ja valvomista varten.
2. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetuilla toimivaltaisilla viranomaisilla on tarvittavat tutkintavaltuudet, jotta ne voivat suorittaa tehtäviään asianmukaisesti.
3. Kunkin jäsenvaltion on asetettava 1 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten käyttöön riittävät resurssit, jotta nämä voivat niiden ja muiden mahdollisten käytettävissä olevien resurssien avulla suorittaa tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä oikea-aikaisesti ja tehokkaasti.

12 artikla

Ohjeet

1. Komissio päivittää säännöllisesti lähtöaineita käsittelevää pysyvää komiteaa kuultuaan kemikaalien toimitusketjun ja tarvittaessa toimivaltaisten viranomaisten avuksi laaditut ohjeet toimivaltaisten viranomaisten ja talouden toimijoiden yhteistyön helpottamiseksi. Ohjeisiin sisällytetään erityisesti
 - a) tiedot siitä, miten tarkastukset toteutetaan;

- b) tiedot siitä, miten asetuksen mukaisia rajoituksia ja valvontatoimia sovelletaan yleisön edustajien tai ammattikäyttäjien etätilaamiin säänneltyihin räjähteiden lähtöaineisiin;
 - c) tiedot mahdollisista toimenpiteistä, jotka verkossa välittäjinä toimivien markkinapaikkojen on otettava käyttöön tämän asetuksen noudattamisen varmistamiseksi;
 - d) tiedot siitä, miten merkityksellisiä tietoja vaihdetaan toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisten yhteyspisteiden välillä sekä jäsenvaltioiden välillä;
 - e) muita tietoja, joita voidaan pitää hyödyllisinä.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on huolehdittava siitä, että 1 kohdassa tarkoitetut ohjeet jaetaan säännöllisesti toimivaltaisten viranomaisten sopimaksi katsomalla tavalla ohjeiden tavoitteiden mukaisesti.

13 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on vahvistettava tämän asetuksen rikkomiseen sovellettavia seuraamuksia koskevat säännöt ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

14 artikla

Suojalauseke

1. Jos jäsenvaltiolla on perusteltu syy uskoa, että tiettyä ainetta, jota ei ole lueteltu liitteessä I tai II, voitaisiin käyttää räjähteiden laittomaan valmistukseen, se voi rajoittaa kyseisen aineen tai kyseistä ainetta sisältävien seoksien tai aineiden asettamista saataville, hallussapitoa ja käyttöä tai kieltää nämä kokonaan taikka määrätä, että aineeseen sovelletaan 9 artiklan mukaista epäilyttävästä liiketoimista ilmoittamista.
2. Jos jäsenvaltiolla on perusteltu syy uskoa, että tiettyä liitteessä I luetteloitua ainetta voitaisiin käyttää räjähteiden laittomaan valmistukseen liitteessä I olevassa 2 tai 3 sarakkeessa vahvistettua raja-arvoa pienempänä pitoisuutena, se voi rajoittaa tiukemmin kyseisen aineen asettamista saataville, hallussapitoa ja käyttöä tai kieltää nämä kokonaan asettamalla alhaisemman pitoisuuden raja-arvon.
3. Jos jäsenvaltiolla on perusteltu syy vahvistaa pitoisuuden raja-arvo, jonka ylittyessä liitteessä II luuteloituun aineeseen olisi sovellettava rajoituksia, joita muutoin sovelletaan rajoitettuihin räjähteiden lähtöaineisiin, se voi rajoittaa kyseisen aineen asettamista saataville, hallussapitoa ja käyttöä tai kieltää nämä kokonaan asettamalla sallitun enimmäispitoisuuden.
4. Jos jäsenvaltio rajoittaa tai kieltää aineita 1, 2 tai 3 kohdan mukaisesti, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta komissiolle ja muille jäsenvaltioille ja esitettävä perustelunsa.
5. Komissio tutkii 4 kohdan nojalla toimitettujen tietojen perusteella välittömästi, olisiko liitteisiin tehtävä muutoksia 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti tai olisiko laadittava säädösehdotus liitteiden muuttamiseksi. Asianomaisen jäsenvaltion on

tarvittaessa muutettava kansallisia toimenpiteitään tai kumottava ne näiden liitteisiin tehtyjen muutosten ottamiseksi huomioon.

6. Komissio voi jäsenvaltiota ja tarvittaessa kolmansia osapuolia kuultuaan päättää, että jäsenvaltion toteuttama toimenpide ei ole perusteltu, ja pyytää jäsenvaltiota peruuttamaan sen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5 kohdan soveltamista.

15 artikla

Liitteiden muuttaminen

1. Komissio antaa delegoituja säädöksiä 16 artiklan mukaisesti aineiden lisäämiseksi liitteeseen I ja liitteessä I olevien raja-arvojen muuttamiseksi siinä määrin, kuin se on tarpeen räjähteiden lähtöaineina käytettävien aineiden väärinkäytössä tapahtuneiden muutosten ottamiseksi huomioon tai tutkimuksen ja testauksen perusteella, sekä aineiden lisäämiseksi liitteeseen II, jos se on tarpeen räjähteiden lähtöaineina käytettävien aineiden väärinkäytössä tapahtuneiden muutosten ottamiseksi huomioon. Komissio kuulee delegoitujen säädösten valmistelun osana asiaankuuluvia sidosryhmiä, erityisesti kemianteollisuuden ja vähittäiskaupan edustajia.

Tämän artiklan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 17 artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen erittäin kiireellisessä tapauksessa, jossa räjähteiden laittomaan valmistamiseen käytettävien aineiden väärinkäyttöä koskevassa riskinarvioinnissa tapahtuu äkillinen muutos.

2. Komissio antaa erillisen delegoidun säädöksen kustakin liitteeseen I tehtävästä aineiden lisäyksestä ja kustakin liitteessä I esitetystä raja-arvoa koskevasta muutoksesta sekä kustakin liitteeseen II lisäystä aineesta. Kukin delegoitu säädös perustuu analyysiin, joka osoittaa, että muutokset eivät todennäköisesti aiheuta kohtuutonta rasitetta talouden toimijoille tai kuluttajille, ottaen asianmukaisesti huomioon tavoitteet, joihin pyritään.

16 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään 15 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä komissiolle viideksi vuodeksi [*voimaantulopäivä*] alkaen. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden pituisen kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 15 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 15 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

17 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säädökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.
2. Euroopan parlamentti tai neuvosto voivat 16 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen välittömästi sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

18 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteen XVII muuttaminen

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XVII olevan taulukon, jossa esitetään aineet, aineryhmät ja seokset sekä rajoitusehdot, 58 nimikkeen 2 sarakkeessa oleva 2 ja 3 kohta poistetaan.

19 artikla

Asetuksen (EU) N:o 98/2013 kumoaminen

1. Kumotaan asetus (EU) N:o 98/2013 [*soveltamisen alkamispäivästä*].
2. Viittauksia asetukseen (EU) N:o 98/2013 pidetään viittauksina tähän asetukseen.

20 artikla

Ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle [*vuoden kuluttua soveltamisen alkamispäivästä*] ja sen jälkeen vuosittain seuraavat tiedot:
 - a) epäilyttävistä liiketoimista, katoamisista ja varkauksista tehtyjen ilmoitusten määrät;
 - b) vastaanotettujen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lupahakemusten määrä ja myönnettyjen lupien määrä sekä yleisimmät syyt lupien epämiselle;

- c) tiedot 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista tiedotustoimista;
 - d) tiedot 11 artiklan mukaisesti toteutetuista tarkastuksista, mukaan lukien tarkastusten ja asianomaisten talouden toimijoiden määrä.
2. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan a, c ja d alakohdassa tarkoitettut tiedot komissiolle toimittaessaan eriteltävä, mitkä ilmoitukset, toimet ja tarkastukset liittyvät toimintaan verkossa ja mitkä toimintaan verkon ulkopuolella.

21 artikla

Seurantaohjelma

Komissio laatii viimeistään [vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] tämän asetuksen tuotosten, tulosten ja vaikutusten yksityiskohtaisen seurantaohjelman.

Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava näyttö kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Siinä täsmennetään, mitä toimia komission ja jäsenvaltioiden on toteutettava tietojen ja muun näytön keräämistä ja analysointia varten.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle seurantaan tarvittavat tiedot ja muu näyttö.

22 artikla

Arviointi

Komissio arvioi tätä asetusta aikaisintaan [kuuden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä] ja esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tärkeimmistä havainnoista. Uudelleenarviointi toteutetaan paremmasta sääntelystä annettujen komission suuntaviivojen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tämän kertomuksen laatimiseen tarvittavat tiedot.

23 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [vuoden kuluttua sen voimaantulopäivästä].

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja